

U O P A R S.

3-1726 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

7. చెన్న పట్టణము 1920 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 23 తేదీ శుక్ర వారము No. 19.
రాష్ట్రపతి జన సభకు రజా కృత్యము చేయబడినది.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

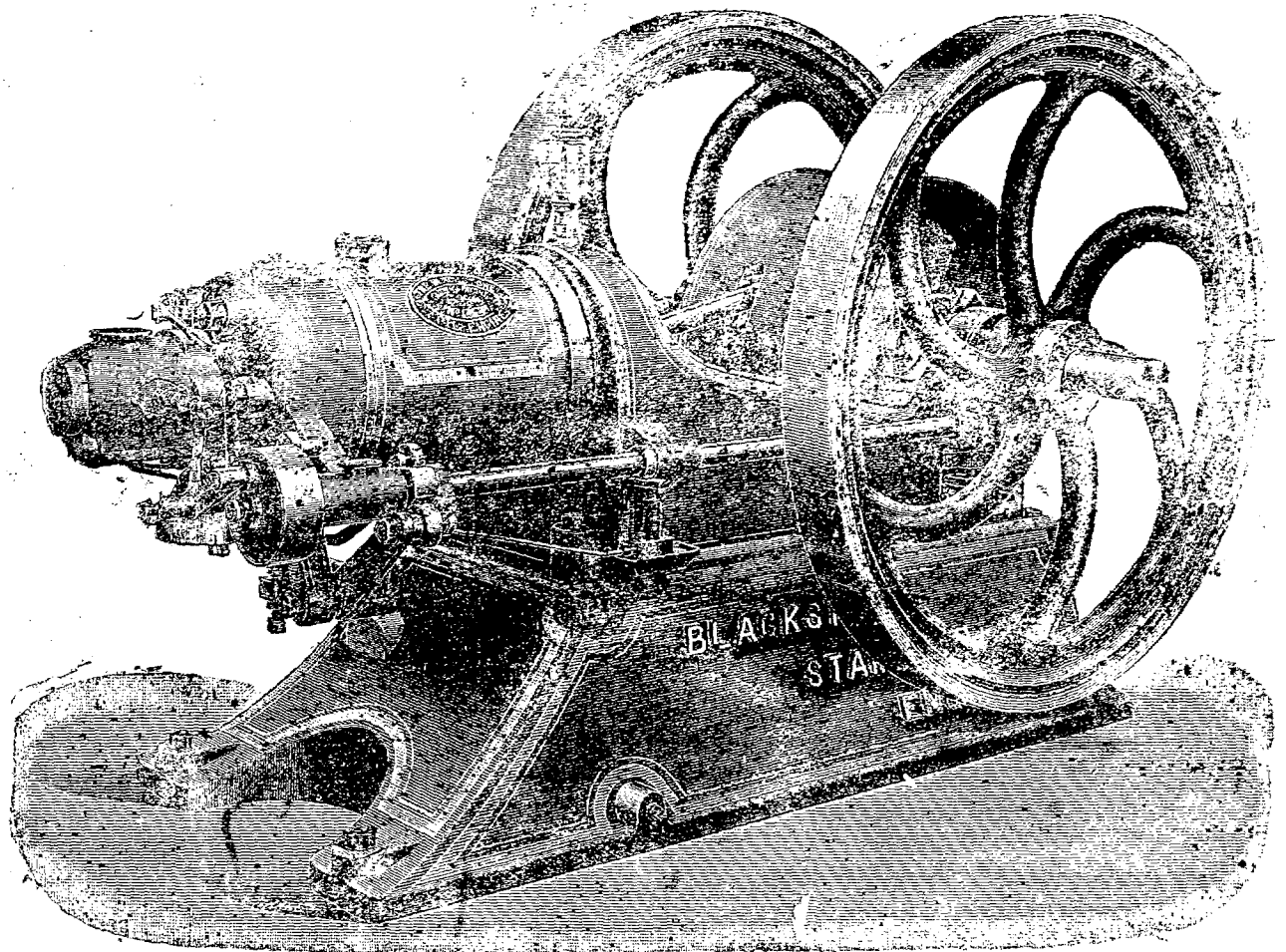
నావ్యులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ౬. వివిధముల నావ్యులను పోలి
 ౭. అమృతాంబుననుట వారి
 ౮. నావ్యులను పోలి

Ref: G.I.O. 6770.

ಪೊಣ್ಣು ತೋಟ	ರೂ 0-12-0
ಪೊಣ್ಣು ತೋಟ	0-6-0
ಪೊಣ್ಣು ತೋಟ	0-3-0

జి. శంకరులక్ష్మి దేవి, మహారాను.

బాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

జి. నాయుడు, క్రొత్త తియిల మున్నగు చమురుల మువయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్రాహ్మణులు ఇంజనీరులు పనిచేయుచున్నవి. నాణ్యతానుబంధ మంది
బ్ల్యూ ప్రింట్స్. ప్రాచీనమైన విగ్రహములను భరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

పోతు వజ్రంట్టా :

మార్గము ననుసరించి, (ఇంద్రియ) వినిపెట్టి.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

నం. 9, శేరిలింగంపల్లి రోడ్, మద్రాసు.

జాగ్రత్తయ్య, సోదాదాస్, రామచంద్ర, కల్యాణరావు

ఈ ప్రదేశమునకు వందా.

8-0-0	8-0-0
9-0-0	9-0-0
10-0-0	10-0-0
11-0-0	11-0-0

ప్రవారము త్రిశ్చందా.

3-0-0
4. తొలి పూర్వ పూర్వ సం 212 మన గాన.

160 పుటల పు సకము ఉచితము

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 श्रीकृष्णार्जुनसंवादे श्रीकृष्ण उवाच ॥
 अहं कुरुक्षेत्रे समवेता युयुतसः ॥
 मामकाः पाण्डवाश्चैव ततः समासृतः ॥
 त्वं द्रुपद उवाच ॥ सौम्यं वदस्व मे ॥
 नृपः पश्यिष्यामीश्वरं ॥
 श्रीकृष्ण उवाच ॥ धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे
 समवेता युयुतसः ॥
 मामकाः पाण्डवाश्चैव ततः समासृतः ॥
 त्वं द्रुपद उवाच ॥ सौम्यं वदस्व मे ॥
 नृपः पश्यिष्यामीश्वरं ॥

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆంధ్రప్రదేశ్ వాలంటరీ, 157, బ్రాడ్వే, చిత్రాపల్లి.

200 201 202 203 204

[illegible]

అమృతాంజనం డిపోవారి జ్యోష ధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, గార్జము మొదలగు ముఖ్యాషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. వారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం వంపెదము.

చెజవాడ మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు } డి. వి. హనుమంత
17-4-20 } చెర్లూరు

సంస్కరణశాసనములు.

ఎన్నికలు.

(రాజ మంత్రివర్గము భుజంగారావు బహదూరు గారు)

సంస్కరణశాసనము 1921 వ సంవత్సరాదినుండియు యవలలోనికి వచ్చును. ఆశాసనములముగ రాజోవు నవంబరునెలలో జెన్నపురి రాజధాని కాసనిర్మాణసభకు సభ్యుల నెన్నుకొనవలసిన యవసరము కలుగును. సభ్యుల నెన్నుకొను హక్కు మనలో గొందరికి మాత్రమే యొసంగఁ బడినది. సంవత్సరమునకుఁ బది రూపాయలు భూమిమీఁదఁ బన్ను చెల్లించువారికిని, చూడు రూపాయ లితరపన్నులు చెల్లించువారికిని సమ్యకుల నిపు హక్కు నొసంగఁబడినది. కాబట్టి మనలో ననేకులకు రాజకీయమునందు బాల్గొను హక్కులేదు. కృష్ణజిల్లాయందున్న ప్రజలలో 80 మంది కీస్వా తంత్రమున్నది. ఇట్లే తక్కిన జిల్లాలలో నని గ్రహింపవలెను. కాబట్టి వోటర్లు తమ్ముఁ దాము ప్రతినిధుల మూలమునఁ బరి పాలించుకొనుటయే గాక వోటులేని బీదప్రజలను గూడ రక్షిం పవలసిన బాధ్యత వోటర్లమీఁద నున్నది. మన మీ స్వపరి పాలన మెందులకు? రాజప్రతినిధులు మనలను సుకరముగఁ బరి పాలింపరా? అను శంక కొందరికిఁ గలుగవచ్చును. మనదేశము నందు నేటిదశకును రాజప్రతినిధులే పరిపాలనాధికారులును వహించియున్నారు. దేశీయుల కీక్షయమున నెంతమాత్రము ను జోక్యము లేదు. అన్యదేశీయులు మనల నెంత గడుదేశీయులు లతోఁ బరిపాలింప నెంచినను, ఆచారభేదములం బట్టి కొన్ని లోపము లుండుం గానఁ బ్రజలే పరిపాలనాధికారులును వహించి చిన బాగుండు నని రాజనీతికొనియు, అనేకులు కాపించి యున్నారు. మఱియు గలిగిన నూటయేబది సంవత్సరముల నుండియు మన మధికారవర్గమువారి పాలనక్రింద నున్న కాల ములోఁ బ్రజలకుఁ గొన్ని సౌకర్యములు కలుగలేదు. వానిని నివారణ నేయుటకుఁ దగిన యుపాయములు గానక మన నాయకులు, ఇప్పటికి నుమారు ముప్పదియైదు సంవత్సరముల నుండి దేశీయులకు రాజకీయమునందు, అంగ్లరాజ్యమునకు లోబడి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య విధానముని దేశీయహాసభా మూలమున దొరతనమువారిని గోరుచున్నారు. మొన్న మొన్న ముగిసిన మహాసంగ్రామమున మనదేశీయులు ప్రభుత్వ క్తి పరాయణులై మెలంగుచుఁ జక్రవర్తి గారికిఁ గడుంగడు సహాయ మొనర్చియుండుటచేతను, దేశీయహాసభవారు కాపించు చున్న సక్రమాంతోశమువలనను, ప్రభుత్వమువారు మన కీ నూతనసంస్కరణసభ్యులను 1919 వ సంవత్సరమున దయచేసి యున్నారు. ఈశాసనములమున మనకు రాజకీయమునఁ గొంత వజరుఁ బాల్గొను సభికార మీయఁబడినది. కాబట్టి మన మీ స్వాతంత్ర్యమును సంపూర్ణముగ నుపయోగించిననే గాని మన హక్కులు నాశనమగుటయే గాక చక్రవర్తి గారు మనదేశము నేసిన వోటులేని బీదవారిని గూడ శోచనీయానందకుఁ దెచ్చిన వార మగుదుము. మఱియు మన తెలివితేలిం జూచి మనకుఁ బ్రసాదించిన హక్కులను వా రూడఁజెట్టికొనవచ్చును.

ఓటల మూలమున మన కిహాసభసభ్యులు లబ్బును. నిర్బితచేతస్థులను, దేశభక్తి పరాయణులను, ప్రజారంజకులను కాసనసభకుఁ బ్రతినిధులనుగ నెన్ను కొని న మ న కు సర్వసౌఖ్యములను సమకూరును. ఇట్టి విధానమువలన మన యవాధసోదరులకు నుఖము గలుగుటం బట్టి మనకుఁ బరలోకసౌఖ్యము గలుగుట కెంత మా త్ర ము ను సందియములేదు. వోటర్లు ఇక్రమములకు లోబడి మాయిరుల ను, కుటిల స్వభావులను, తమ ప్రతినిధులనుగ నేర్పరచుకొనినఁ దప్పక ముప్పేవాటిల్లును. కావున, "ఓటు" అనఁగా నేదియో నిర్ధారమునది కాదనియు, ఎవరడిగిన వారికిఁ బారవేయవలసి నది కాదనియు, వోటర్లు గ్రహించున గాక యని నాయాశయ ము. ఓటును వ్యర్థపరచినయెడల మనకు మహాపాతకము చుట్టు కొనును. మాయిరులు మనసామ్యు నెట్లపహరింప నెంతో యల్లే మనవోటును హరింపఁ జూచెదరు. కనుక వోటర్లు బహు జాగరూకతతో మెలంగవలయును.

ప్రస్తుతము విద్య మొదలగు నాలుగైదు కాఖలు దేశీ యుల వశము చేయఁబడినవి. వీనివిషయములో మంత్రివర్గము కార్యనిర్వహణ మొనర్చెదరు. ఈమంత్రిలు కాసనిర్మాణసభ వారు చెప్పినటులు జాలభాగము వ్యవహరింపవలయును. కా సనిర్మాణసభ్యులను మనమెన్నుకొనుచుందుము. ఈవిధమున మంత్రిలు, ప్రతినిధుల మూలమున వోటర్ల యధీనము నందుం చును. ఓటర్లు చెప్పినట్లులఁ బ్రతినిధులు తప్పక వ్యవహరింప

వలయును. అట్లు కానిచోఁ దిరిగి యెన్నికలు వచ్చినపుడు, ఆ ప్రతినిధిని స్థానభ్రష్టుని చేయు సభికారము, ఓటర్లకుఁ గలిగి యుండును. మంత్రిలును, ప్రతినిధులును, కాసనిర్మాణసభతో నిర్భయముగ సభికారవర్గముతోఁ బోరాడి దేశీయులపాలన నేసిన కాఖలుకు వలయు సామ్యు దొరతనమువారిశోకమునుండి సంపాదించవలయును. ఈ భనమును, అధికారవర్గమువారిది నజరుఁ బ్రజలయొద్దనుండి చేకొనుచున్న సామ్యముండి సంపా దించవలయును అట్లు కానిచో నాయా కాఖల పరిపాలనము చెడును. క్రొత్తపన్ను ప్రజలపై విధించి కార్యక్రమము నడుప వలయుననుట కెంతవలయును. మనదేశమున నిదనజాతీ పన్నులు మొందు, క్రొత్తపన్ను విధించినచోఁ బ్రజల కాయాసము తప్పక కలుగును. కాబట్టి యితరవిషయములతో కన్ను తగ్గించియైన ను దొరతనమువారియొద్దనుండి సామ్యునేకరించుట ప్రజలకు మహాపకార మొనర్చినట్లు గును. ఒకచేరఁ గ్రొత్తపన్ను విధిం చుటయే ముఖ్యమయిన పక్షమున నెంతపన్ను వేయవలయు ను? అదవ్యయ క్రమముగా నుపయోగపడుచున్నదా? లేదా యనువిషయముగూడ వోటర్లును ప్రతినిధులు ముఖ్యముగా నాలోచింపవలసిన విషయమై యున్నది. కావున మనప్రతి నిధులు, ఈ వ్యవహారములను జక్కఁబెట్టి సమర్థులు కారా? యను సంశయము, ఓటర్లు విచారింపవలయును.

మన దేశీయులలోఁ బ్రస్తుతము మూడు ముఖ్యమయిన తెగలు గలవు; దేశీయవాదులు, మితవాదులు, బ్రాహ్మణేతర వాదులు. నుమారు నాలుగుసంవత్సరములనుండి, మనరాజధాని లో బ్రాహ్మణేతరవాదము ప్రబలింపి. ఆకారణమున ప్రభు త్వమువారు మనకాసనిర్మాణ సభలోని 64 స్థానములలోను, ప్రత్యేకము 21 స్థానములు బ్రాహ్మణేతరు లాక్రమించుకొనుటలు తీర్మానముచేసి యున్నారు. కనుక నీవాదమువారుగూడ దేశీ యవాదులలో మితవాదులలో యగుదురు. ప్రస్తుతము మనదేశము నందు, ఈరెండు తెగలే ప్రబలునని తోచుచున్నది. బ్రాహ్మణే తరులు చేట్టికతెగ నుండుట యసంశయము. బ్రాహ్మణేతర ప్రతినిధులుగూడ సభికారివర్గమువారి నాక్రమించి వారి చెప్పుచేతులలో నుండువారుగఁగాని, అధికారివర్గమువారిని బ్రతి ఘటించి ప్రజామోదముం బొందువారుగఁగాని యుండి తిరుదు రు. ప్రజామూలముగఁ బరిచేసినయెడల బ్రాహ్మణుఁడైనను బ్రాహ్మణేతరుఁడయినను మన ప్రజలకు సమాన ప్రస్థితి గలిగి యుండును. కావున సభ్యులకు దేశీయవాదులలో మితవాదులలోని వోటర్లు ముందుగనే తెలిసికొనవలయును. మితవాదియైన పక్షమున నాశనీకి దశవోటు నీయఁగూడదు. దేశీయవాదుల లోను, వారివారి తారతమ్యములఁ జక్కఁగ నారసి వారిలో నొకరిని మనప్రతినిధులుగ నేర్పరపవలయును. ఈ సందర్భమున దేశీయవాది యన నేమియో? మితవాదు తెనో? మాజనుమలు కొక్కింత చెప్పులసియున్నది. దేశీయవాదులు, దేశీయహా సభకుఁ జెందినవారు. ఇప్పటికి ముప్పదియైదు సంవత్సరముల నుండి నాయకులందఁ డేశీభవించి దేశక్షేమమునకై పాటు పడుచుఁ బ్రజల హక్కులను, కష్టములను దేశోద్ధార జాలుచు సభికారివర్గమువారికిని, బ్రిటిషప్రజలకును, నేతీయహాసభ యందుఁ గావించఁబడు తీర్మానముల మూలమున మన దుస్థితి తిని దెలియఁజేయుచున్నారు. ఇదియే దేశీయహాసభ. అందు విషయమై పాటుపడు మననాయకులే దేశీయవాదులు. ఈ సభకు, అనేక కాఖోపకాఖల నేర్పరచి తనకాలమునం గూడ రాజకీయవిషయములను మన యంధకారముం బాపియున్నా రు. మనదేశము నుద్దేశించి "నీ వింతజతు రాజకీయమున సంప రింపవలయును. ఆ పయిన నీవు పోఁజను." అని చెప్పుటకే మానవునకు హక్కులేదనియు నట్టి నియమమును దేశీయహా సభామూలమునఁ బ్రజలేఁదొర్పరచుకొనవలయు ననియు, స్పష్టాన జ్యోమైన మన హక్కులను బ్రభుత్వమువారు మనకు వదలి వేయువజరు మనము సక్రమాంతోశమును తీరముగ నుంపు చుండవలయు! ననియు వీరి మతము. 1916-17-18 సంవత్సరము లలో సమాదేశమయిన దేశీయహాసభలయందు రాజకీయ సంబంధమయిన కొన్నిమార్పులను దొరతనమువారు చేయవల యు నని కొందరు నందు విషయ మొక ప్రజాభీకన నిర్దేశపరి యున్నారు. ఈప్రజాభీకన మన మహమ్మదీయసోదరులు గూడ నంగీకరించిరి. మన కిప్పుడు ప్రభుత్వమువారి నొసంగిన కాసనము, ఈ ప్రజాభీకన గొఱవడియున్నది. ఈకారణమున దేశీయహాసభ వారి కాసనమును, అసంతృప్తికరమైన దని యు, ఆకారణముం కలిగించుచున్న దనియుఁ దీర్మానించిరి.

ఈ తీర్మానము మనదేశీయులలోఁ గలిగిందిమిదికి రు చింపలేదు. ప్రభుత్వమువారి నొసంగిన దానిని మారాడ కంగీక రింపవలయు ననియు, నట్లు మారువల్సిన వారు దానిని గూడ

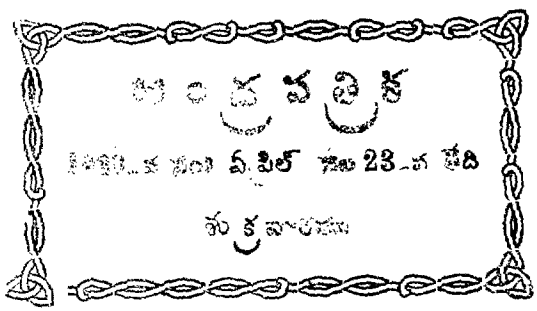
నూడదీసికొనవచ్చు ననియు, దొరతనమువారిని బ్రతిమాలివా త కొద్ది యిచ్చిన దానినే మహాప్రసాద మని గ్రహింపవలయు నట్టి దానిని మన మాత్రేపించినచోఁ బిచ్చము పెట్టినఁ బిచ్చ కుంచ మని యాత్రేపించినట్లుండు ననియు వీరు వాదించ నారంభించిరి. మనకు దొరతనమువారు ప్రసాదించిన చట్టము బిచ్చము పెట్టుట నంటిది కాదు. మన జన్మహక్కులనే వాద మనకు స్వల్పముగ నొసంగిరి. యుద్ధములో మన మొనరించిన యమితమైన సహాయమును, రీతి సంవత్సరములనుండి మనము తీరముగా జరిపిన రాజకీయందోశమును నీ చట్టమునకు ముఖ్యకారణము లని దేశీయహాసభ వెల్లడించెను. ప్రతికక్షు ల కీవిధానము సరిపడక తాము మితవాదుల మని పేరు పెట్టు కొని యధికారివర్గమువారికి నిరోధము గలిగింపరాదను నియమ ము గలవారై సంపరించుచుండిరి. అధికారివర్గముతోఁ గలిసి ప్రజలకు స్వరాజ్యమును మితవాదు తెట్లు సంపాదించఁగలుగు దులో యధికారివర్గమువారు చెప్పుకలుల నడచినఁ బ్రజాశరి పాలనము లభించుట దుర్లభము. అధికారివర్గమువారు, ప్రస్తుత ము చెలాయించుచున్న హక్కులు ప్రజల వశమైనఁ గాని ప్రజాపరిపాలనము లభిం ప దు. ఈ సందర్భము లలో మితవాదులు తప్పక విగతమనోరథు లగు దురని మా పమ్మకము. కనుక మనము మితవాదులను జేట్టిన మనయాశయములు కొనసాగ నేరవు. కనుక దేశీయవాదు లనే ప్రతినిధులనుగా నెన్నుకొనుట మనకుఁ గర్తవ్యము. ఇం దుగూడ మాయలు జరుగును. కావున సభ్యులకు దేశీయ వా దియో, మరి యే యితరుడో బహిరంగముగ వార్తాపత్రికల మూలమునను, కరపత్రముల మూలమునను వోటర్లకుఁ జెల్పుట యుచితము. అట్లాతడు ప్రకటింపని పక్షమున వోటర్లు వానిని నిరాకరించుట తప్పదు. మనమున్నట్టి యెటు మనమెన్నటికి నీయఁగూడదు. కావున నోసోదరులారా! మీరీ విషయముల బాగుగ నాలోచించి మీ యెట్లును గ్రమముగ నుపయోగించు రు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

మన్నెకప్పడు దేశీయ మహాసభయందుండి దేశోద్ధా రకములగు అనేక కార్యముల గావించి ప్రజామూలమును వడ పిన మహాసభావులలో గొందరు కాలతశంబున దయచిల్పిస్తా యముల మార్చుకొని మితవాదులుగ పరిణమించియుండిరి. ప్ర జాసామాన్య విధానములను గ్రహించియెట్లు పూర్వవాసన యే వారి మనంబుల హత్తుకొనియుండి యావిశ్వాసము నిప్పటి కిని యట్టి పరిణామమందిన ప్రజాసామాన్య యెడల జూపించి నచో కార్యము చెడును. ఓడలు బండ్లగును. బండ్లోడ లగునను వార్యవ్యక్తిని నిస్మరింపరాదు. కాలమొక్కరిని గడువదు. ము వ్వికప్పడు దేశీయవాదులుగ నున్నవారిప్పుడు గొందరు మిత వాదులైరి. ముందెవ్వరెట్లు మారగలరో నిర్ధారణ జేయజాల ము. కావున వోటులయలయిన మనము అమక్షణమును మన నాయకుల చర్యలను పరిశీలించుచుండి ప్రజాశయముల నామో దించు వారినే మన్నించుచు వై పరిత్యజమును జూపించినవారి వాచకత్వమును నిరాకరించుచుండవలెను. ఇంట్లాడు మున్నగు పాశ్చాత్యదేశములలో జరుగు విధానమిదియే.

కావున వోటులగు సోదరులారా! మీకర్తవ్యముల బరిశీలించుకొనుడు. ఎల్లయ్య చెప్పెననియు పుల్లయ్య చెప్పె ననియు మారుత్రోవల ద్రొక్కరుడు. మనదేశమును దుర్నితికి తేవడు.

జొంబాయి విశిష్టత తర్కము. — అహర వజ్రాక్షుల దైర్ఘ్యము రొసర్చిన భిమవృక్షము అపేక్షించుచు జొంబా యి విశిష్టత తర్కసంఘమువారు గవర్నరుగారి కొక విభాదన ప్రశ్నము తంపుకొనిరి. తర్కము ఇట్లు ప్రాశస్త్యమిది. — కం బ్రోజువల్ల బీకనారికి లాభము కలుగలేదు. ఈ జ్వాలాంతా నందు కొందరికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగుటే సాధారణ తర్కవల్ల వచ్చు సందర్భమిది. ప్రస్తుతము అతలంబింపబ డు పద్ధతిచే యాగిషుచిత్తి లొంగింప లేకుట కష్టమని జొంబాయి కార్యరేషన్ కమిటివారు నూటించిరి. కంబ్రో లర్ వద్ద లై నెన్ను పొందినవారు ఇస్తా. ఆకరముగా రూ పాయి నాలుగకాల లాభము పొందుచున్నాడు. లై నెన్న పొందినవారికి ఆకరమైన సౌకర్యములు కొన్ని ఇవ్వబడుచు న్నుది. ప్రస్తుతపు నత్తతి మార్పుకలెను. అతసరిమైనచో వస్తు వుల వెలలను కంబ్రోలలోయవచ్చును. ఎరువుల అగు వియ్య మువైతన్ను విధించుట అతసరము.

మానెరో అను ఇటలీ వైమానికుడు 17-వ తేదీన హా నోయినుండి కాంతిజుట్ బయలుదేరెను.

వేతనసంఘపు నివేదికము

వేతనసంఘమువారు గావించిన సూచన లిది వరకు వెల్లడియైనవేగాన, వాటి నిపుడు తిరిగి ప్రచురించుట చర్చితచర్చియగును. నిన్నటివలె మే నూ కిది ప్రభుత్వమువారిచే పంపబడినది. ప్రభుత్వమువారి సూచనలపై, కడపటి ఉత్తరువేది గావించియున్న అత్యంతలో పరికించితిమి గాని, అయ్యది గానించలేదు. ఇప్పటికియినను ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులు ప్రచురించబడక పోవుట, సహజముగ లేదు. వేతనసంఘమువారి సూచనలు, ఆయా ఉద్యోగుల నేమాత్రము సంత్వప్తి గలిగించలేదని, ఇటీవల జరుగుచున్న అసమ్మతి సభలవలన వెల్లడియగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి సూచనలను విశాలపరచుట నొనర్చిన జాగురు చుట, గాని, వాటినిగూడ సంకుచితపరచుచో, రాష్ట్రములో ప్రబలదీ అసంతృప్తి ఇంకను విశేష మగును. అట్టిభీతి కపకాళము లేకపోలేదు. వేతన సంఘపు సూచనలనుగూర్చి కొలదిగ వివరించెదము. గుమాస్తాలకు ప్రధాన పట్టణేతర భాగములలో 30 రూపాయల కనిసపు వేతన మొనగవలయునని యు, చెన్నపురిలో 35 రూపాయల నొనగవలయు ననియు, బంట్రోతులకు ప్రధాన పట్టణేతర భాగములలో 12 రూపాయలను, చెన్నపురిలో 15 రూపాయలను కనిసపు వేతన మొనగవలయు నని యు. వేతనసంఘమువారు గోరుచున్నారు. గుమాస్తాల కనిసపు వేతనమునకు 5 రూపాయలను చేర్చినగాని, ఉపశాంతియొందదని వేతనసంఘ పభ్యులగు టి. సంజయ్ మార్ల శెట్టిగారు గోరుచున్నారు. కాపిస్తులకు, నెలకు 30 రూపాయలకు లెక్కవలేకుండ ముట్టనలయు నని, కోరబడెను.

గుమాస్తాలలో ఎక్కువ తరగతియనినను, తక్కువ తరగతియనినను విభాగములు వేతన సంఘమువారి కివ్వబడులేదు. ప్రభుత్వోద్యోగము లలో ప్రదేశించుటకు యూనివర్సిటీ డిగ్రీలతో నిమిత్తము లేదనియు, కావలసిన యోగ్యత లేవ్వియో నిర్ణయించుట కొక సివిలు సర్వీసు కమిషను ఏర్పడవలయుననియు, వేతన సంఘము వారి యభిప్రాయము. ఈ యభిప్రాయముతో, వేతన సంఘసభ్యులగు డి. బి. మోచర్ల రామ చంద్రరావు పంతులుగారి కేకీభవించుట లేదు. వారి భిన్నాభిప్రాయమును చదువరులు పరికింప గోరెదము. దీని నిట జాండుపరచెదము.

“గ్రాడ్యువల్లకు అధిక ప్రారంభ వేతన మొనగవలయునా లేదా అను విషయమై నాతోటి సభ్యులు కావించిన సూచనలతో నే నేకీభవించ జాలను. వచ్చికు సర్వీసులో, పైతరగతి, క్రిందితర గతి అను విభాగముల నేర్పరచుట విషయమై, నిర్ణయించుట మన కధికారము గలదని తలంపను. రెండుతరగతుల ఉద్యోగుల ప్రారంభ వేతనమును నిర్ణయించుటయే, మన ముఖ్యకర్తవ్యము. మనకు వంపిన కి సారాంశము జూచిన, పై తరగతి యొంటి యున్నటుల గానించును. గ్రాడ్యువల్లకు పై తరగతిలో కనిసపు వేతనమేమి ఈయవల యనో తెలుపుమని, మమ్ముల గోరి. అందుచే

రెండు తరగతులలో నిమిత్తము లేదని నాతోటి సభ్యులు నిర్ణయించుటకు, వారి కధికారము లేదు. ఆ విషయ మటుండ, వారినిర్ణయము నే నంగీకరింపజాలను. 1886 సం వత్సరమునందు వచ్చికు సర్వీసు కమిషనువారి రాజధానిలో విచారణ ఫలితిన నాటినుండియు, గ్రాడ్యువల్లకు ఎక్కువ ప్రారంభ వేతన మియవలయునని, ప్రతిపాదించబడుచునే యుండెను. ఆ చర్చితనంతకు వివరముగ చెలువ నవసరములేదు. కాని దానియందలి వేర్వేరు అంతరములను మరచి పోవుటకు నీలులేదు. ఉద్యోగములలో లంచగొం దితనము చాలవరకు దగ్గి, పాప్తవ మేర్పడుటకు, గ్రాడ్యువల్లకు విశేషముగ నియమించుటయే ముఖ్యకారణము. అందుచే, వచ్చికు సర్వీసులో గ్రాడ్యువల్లకు ప్రవేశించకుండ నిరుత్సాహ పరుచుటకు నేనేమాత్రము లోడ్పడెను. ఇతర జేతములలోగూడ, వేతనములు మొదలగునవి యోగ్యతల ననువరించియుండును. విద్యలో నారితేన వారు కార్యనిర్వాహకపు ఉద్యోగములలోనికి ప్రవేశించుటకు ప్రస్తుతవేతనము ప్రోత్సాహకరముగాదని, సోదరసభ్యు లంగీకరించి యున్నారు. యూనివర్సిటీ డిగ్రీలకు సంబంధించిన యోగ్యతలను నిర్ణయించుటకు, వారికివ్వబడులేదు. ఇంకకు కలకత్తా యూనివర్సిటీ కమిషనువారి యభిప్రాయమును వా రుదహరించుచున్నారు. నే నీ కమిషనువారి యభిప్రాయములను మొత్తముమీద నంగీకరించెదను గాని, ఆ కమిషనువారు విశ్వవిద్యాలయ విభాగమున సంస్కరణము గోరియుండెరి. ఈ సంస్కరణము ఫలప్రదముగాకయిండు, మరియొక విషయగ చరిక్షలను నెలకొల్పుటకు, వారు సమ్మతించుట లేదు. యూనివర్సిటీ వద్దతిలో నేమాన్యు గానించక, 30 రూపాయల కనిసపు వేతనము నంగీకరించెడి విద్యార్థుల యోగ్యతలను నిర్ణయించక, ప్రస్తుతమున్న పై తరగతి, క్రిందితరగతుల విభాగమును నిరసించుటకు నే నంగీకరింపను. అందుచే పై తరగతిలో ప్రవేశించెడి గ్రాడ్యువల్లకు కనిసము 50 రూపాయల వేతనమైనను ఉండవలయునని, నేను సూచించెదను.”

ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలోపాఠ్యా యులకు అల్లవెప్పులులేకుండ, కనిసము 30 రూపాయల వేతనమండవలయునని, వేతనసంఘము వారు సూచించినటుల చూచువరులకు చెలియే యున్నది. కాని, హైస్కూలు ఎలిమెంటరీగ్రేడు క్రింద యోగ్యతలుగలవారికి నేమాత్రమే, ఈ సూచన వర్తించునని వేతనసంఘమువారు చెలుపుటచే, ప్రారంభోపాధ్యాయుల కనేకుల కాశాభంగము గలుగకమావదు. పైపురైటింగు, గుమాస్తాల కందరికిని వచ్చియుండవలయుననియు, అట్టి వారికి ప్రత్యేక వేతనము నీయవసరము లేదని యు, సంఘమువారి యభిప్రాయము. మార్పునొందు రైటర్లు గావలసిన ప్రదేశములందు మాత్రము, ప్రత్యేకపు వేతనముల నీయవలసి వచ్చుననియు, 70 మొదలు 150 వరకు గ్రేడుతో వేతనమును నిర్ణయించవచ్చుననియు, వీరు సూచించిరి. సామాన్యముగ, ప్రభుత్వమువారు గుమాస్తాలకు గాని, బంట్రోతులకుగాని ఇండ్లవసతి నేర్పఱుప నవసరములేదని వీరు దలచుచున్నారు. మద్రాసు నగరమునందు మాత్రము గృహనిర్మాణమునకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనవలయునని, సంభ్రమమో శెట్టిగారు సూచించిరి.

గుమాస్తాల వేతనము చెన్నపురిలో 35 మొదలు 60 వరకును, మిగిలిన పట్టణములలో 30 మొదలు 60 వరకును వృద్ధియగుచుండ వలె నని సూచించబడినది. రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరుల వేతనము 50 మొదలు 75 వరకును, నిర్ణయించబడినది. ప్రేక్షనరీ సబుమేజిస్ట్రేటులను తహశీలుదార్లును ఒకటే హోదా కలిగియుండ వలెనని సూచించబడెను. ఫార్మెన్టు శాఖలో మాన్యులు సూచించబడలేదు. సబ్ రిజిస్ట్రారులకు మొదటి అంతరమున 50 మొదలు 100 వరకును, రెండవ అంతరమున 120 మొదలు 150 వరకును వేతనము సూచించబడినది. ప్రొవేక్షనరీ సబు రిజిస్ట్రారుల జేతము 30, 35 రూపాయలకు హెచ్చించబడునటుల, కోరబడెను. అమీనాలకు 30 మొదలు 50 రూపాయల వరకు గ్రేడులు సూచించబడెను. పోలీసు, జయిలుశాఖల వేతనములలో మార్పులేదు. ఇంకను మరిన్ని శాఖోద్యోగముల గూర్చి, ఇదివరకు ఫివిస్తరముగ చెలిపి యుంటిమి. గ్రామోద్యోగుల వేతనముల గూర్చిన సూచన లెంతమాత్రము సంత్వప్తికరముగ లేదు. కరణములకు 15 రూపాయలను సామాన్యముగ సూచించుట, ఏమాత్రము వ్యాయముగ లేవు. గ్రామోద్యోగులను సంత్వప్తిపరుపనిది, బునాది జలపడనేరదు. మినిస్ట్రీ ర్లనలే దీనివేయబడుటయు, గ్రామమునసబుల జేతము నేమాత్రము వృద్ధిజేసుకుండుటయు, ప్రొక్రయిటరీ గ్రామోద్యోగులకు గాని, నాకరులకు గాని, వేతనాభివృద్ధి నఫలే సూచించుకుండుటయు, వేతన సంఘపు సూచనలలో గొప్ప లోతమరి, జెత్తుకత్తువు.

జూబుండి జనుకుపుడు, రోజువారి భత్యముల నీయక, ఎన్నిదినములు వనియున్నను ఎంత దూరమునుండి వచ్చినను, గ్రామ మునసబునకు 10 రూపాయలను, కరణమునకు 5 రూపాయలను నాకడలను 25 రూపాయలను మాత్రమే భత్యమిచ్చుట, వ్యాయముగాదు. గ్రామమునసబుల యుద్యోగము గౌరవోద్యోగమనియు, అందుచే వేతనాభివృద్ధి అవసరములేదనియు, వేతన సంఘము వారు సిద్ధాంతీకరించిరి. డి. బి. రామచంద్రరావు పంతులుగారి సిద్ధాంతము నంగీకరింపక, తమ భిన్నాభిప్రాయము నిటుల చెలిపిరి.

“ఇతర గ్రామోద్యోగులతో బాలు, గ్రామమునసబుల జేతమునుగూడ వృద్ధిజేసి యుండవలసివదని నా యభిప్రాయము. గ్రామ మునసబుల కదవి గౌరవ పదవియని, సోదరసభ్యులు చెలుపుచున్నారు. సిద్ధాంతమెటులున్నను, గ్రామమున సబు జేతము బుచ్చుకొను నాకరుగనే చూడబడుచున్నాడు. వ్రతి స్వల్పాధికారికిని, వీరడుగులకు మడుగులొత్తు చుండవలయును.”

వేతనసంఘ సూచన లనేకము లిటుల అసంతృప్తికరములుగనుండ, ప్రభుత్వమువారి సూచనల నయినను అంగీకరించి, అమలులో జెట్టునటుల దోచుచు, టాడుపాంటుగారు, గ్రామోద్యోగుల జీతీవల చెలిపిన విషయముజూడ కరణములకు సూచించబడిన వేతనాభివృద్ధిగూడ అమలులోనికి రాదని, తెలియగలదు. ప్రభుత్వమువారు తుట్టుతుడనేమి యుత్తరువు గావించెదరో యని, ప్రజలెదుర్చి జూచుచున్నారు.

నాల్గవందల సంవత్సరముల వయస్సుగల సాధువు

—(100)—

బొంబాయి ప్రాంతము కృత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది.

“ఈ దేశములో వింతలకు తక్కువలేదు. స్వేచ్ఛమీను కృత్రికలో కరిగింజ విలేఖకుడు నాల్గవందల సంవత్సరముల వయస్సుగల సాధువుగా వ్రాసియుండెను. బెంగాలు దేశములో నిది యొక వింతగ నున్నది. ఈ సాధువు పేరు స్వామినాథుని దానండులు. హిమవత్సరములలో ఈతనిని కాలంబీ బాబా అని పిలిచెదరు. ఈతనికి 350 సంవత్సరములు బాటెనట. 1523 వ సంవత్సరమునందు జరిగిన పానివట్టు యుద్ధమీ సాధువునకు బాగుగ జ్ఞాపకమున్నది. ఇక ప్లాసీ యుద్ధమున్ననో నిన్ను మొన్న జరిగిన విషయమువలె నున్నది. ఈ మహారాష్ట్ర సాధువు, వ్యూహాత్మకమునందు కన్ను కరరాష్ట్రములో బాగుగ గౌరవించు బడుచున్నాడు. బెంగాలుగారు తమ యుద్ధల ఆదరణము గనుబటిచిరిని, ఈతను దెలుపుటచే, బెంగాలుగారిని గొప్పతనమును నెల్లడింపవచ్చును. తాను, నేపాళపు రాజులకు 111 సంవత్సరములు మత గురువుగ నుండినటుల ఈతను దెలుపుటచే, నేపాళ దేశాధిపతి తీరిని వాక్యము లెంతవరకు నిజమో దెలుపగలరు. ఇంకను కొన్ని వివరముల నీతని విషయము దెలిపెదము. ఇందునుజుట్టి చదువరులు నిజము గ్రహించవచ్చును. ఈతను హిందూ భాషలో మాటలాడును. వర్ణభేదమును పాటించును. యోగాభ్యాసమువలననే, తనకీ దీర్ఘాయువు చేకూరెనని, ఈతను దెలుపుచుండును. ఈతనినిక శిష్యుడుగలడు. ఆతనిపేరు బినుద్ధానండును. ఈ శిష్యుడు 84 వత్సరముల వయస్సుగల శిశువుని, ఈతను బంజుచుండును! ఈ శిశువు నామము, విశుద్ధానండులై యుండును. బెంగాలీ భాషలో పేరున కీనికార మేర్పడియుండును.”

జలియన్ వాలాబాగ్ స్మరణచిహ్నానికి లాలా గిరీధర లాల్ గారు మూకీటుల తంతి నిచ్చిరి.

“జాతీయవాసరము ముగిసినందున, జలియన్ వాలాబాగ్ స్మరణ చిహ్నానికి చందాలను వసూలుజేయు నవసరము లేదను నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నటుల కన్పట్టుచున్నది. ఇది పూర్తాట. దేశముం దన్ని భాగములవారును, చందాలను ప్రోగుచేయుచుండ వలెనని కోరెదను. ప్రత్యేకవాసరము, చందాలు త్వరగ వసూలుగటకును, ఇతరజాతీయ కార్యములకోరెను మాత్రమే ఏర్పడినది. బొంబాయిలో ప్రోగయిన 3 లక్షలను లాహారులో ప్రోగయిన 75 వేల చందాలుగాక, సింధుదేశము 40 వేలును, పికార్పూరు నది వేలును, లూథియానా నదివేలును, సియాల్ కోటు 9 వేలును, హాపియాపూరు 7 వేలును, కనూరు 1500లును, నూత్ 1200 ను, అకోలా 500ను, మీరట్ 5 వేలును, కాశీనగరము 2800లును, అంబాలా 1300 ను, మీరట్ కంటోన్మెంటు 3317 లును, లయాలూరు 2600 లును, అలహాబాదు 8 వేలును, అహమ్మదాబాదు 4050 ను, సబర్మాతీ సత్యాగ్రహశ్రమము వేయూపాయిలను ప్రోగుజేసెను. విడివిడిగ నిచ్చినవారి చందాలు ప్రత్యేకముగ ప్రకటించబడును. మిగిలిన చోటుల వేయబడిన చందాలు, వార్తాపత్రికలలో గలవు. వసూలయిన మొత్తము అమృతసరమునకు సాధ్యమగునంత త్వరలో జేరవలయును. ఎల్లరును చందాలనింకను వేయించియు, వసూలుజేసియు ఈ దనికి తోడ్పడ ప్రార్థితులు.”

ఆంధ్ర మహాసభలు

మేయి 10, 11, 12, తేదలందు

మహాసభల పుణ్యక్షేత్రమునందు గూడును.

ఆంధ్రమూలకు గానుకలకు సమర్పింపుడు.

మహాసభలను సత్కరించి మహాసభను సేవింపుడు.

ఆంగ్లో హైందవుల నిరసనభావము

భారతీయులైన ఆంగ్లో హైందవులకు దృక్పథము మారినటుల చెలిపెడి ఈ కాలములో గూడ నిరసనభావము తగ్గలేదు. ఘటితంతివార్తలలో నొక దృష్టాంతము గలదు. బొంబాయి నుండి రాయజహదూరు సేత్ చిరాంజిలాల్ హాగ్లా అను వారు తగునూ ప్రీలతోను పిల్లలతోను రయిలులో ప్రయాణముచేయుచుండెను. ప్రీలకు ప్రత్యేకముగ నేర్పడిన సెకండుక్లాసు బండిలో సూక్ష్మముండిరి. రాత్రి 10 గంటలకు, ఒక యూరపియనుడు మిలిటరీ దుస్తులతో ప్రీలు గూర్చుండిన దుస్తులతో బ్రవేశించి, నిదురించుచున్న ప్రీలను లేపి, రయిలు బండిని ఖాళీజేయమని కోరెనట. దుర్భాగ్యుల నాడెనట. సేత్ చిరాంజిలాల్ గారు తప్పుడు బండి దిగివచ్చిరట. పైవచున్నదము, గార్డులు యూరపియనుల ప్రతిఘోషాలిని గాని, ఆతను వేస వట్టును నిజమలేదు. తంతిని, ప్రీల బండిని బదిలి పెట్టరట. ఇట్టి యూరపియనులు దేశమునో నొండునంతవరకు, వార్తాభాషాదు గోరిన తోడ్పాటున రివకాళే యందునా యిది నిందితము గలుగుచున్నది.

తుర్కీ చమత్కరము

మేనెం జదివినదేమిట, తురుష్కులకు సంధి నిబంధనకు తెలుసుకొనును తురుష్కులు సంధి నిబంధనకు సంగీకరించుటకు, నిర్బంధించుటకు విధించబడునని నేటితంతివార్తలు దెలుపుచున్నవి. మిత్ర మండలివారు గల్లిపోలీని ఆక్రమించెదరట. నాకా దళమువారును, సైనికులును ఏమిచర్యల దీసికొంటురో, 10 మే తేదీన వెల్లడియగును. సంధిసభ వారు, దాడినట్లు జలసంధి నెల్లజాతుల యధీన నుండుచుటకును, కాకాస్టాటికోపిట నగరమున మిత్రయండలి సైనికులను, నిలిపియుంచుటకును, నిశ్చయించిరట. తుర్కీ నేటులవక వరదీకొనవలెనో యోచించుటకు, సంధిసభవారు మంగళవారము నాడు గూపిరి. మహమ్మదీయులలో నిరాశ బెంచుటకే వరదీతులన్నియు దోడ్పడుచున్నవి. భావిస్థితి ఎటులుండనో తెలియకున్నది.

బంగోలువకు ప్రదర్శనము

ఈ సంఘమువారి 131 సాంవత్సరిక నివేదికము ప్రచురింపబడినది. ఇందు లభ్యముని నివేదికము, మద్రాసు వెటిసరీకళాశాలాభ్యుత్థులును, వ్యవసాయశాఖాభ్యుత్థులగు కొప్పరపు కృష్ణారావు పంతులగారిపై మోసిన నిందారోపణలకు సమాధానమును, ప్రభుత్వమువారు పిమ్మట ప్రచురించిన విచారమును, కృష్ణారావుగారు కనుప్రదర్శన సమయమునం దిచ్చిన యువన్యాసమును, ప్రదర్శనమును తెరచిన ది. బి. పి. రాజగోపాలాచార్యులగారి యువన్యాసమును ప్రదర్శన ఫలితములును, ప్రచురింపబడినవి.

బాల భారత సంఘము

ఇతర సంఘమువారిలో రాజీ.

గవర్నరువారు అభ్యుత్థులగు చందబోధులు.

భారత బాలభిక్షంకుడువారికి, ప్రభుత్వ బాలభట సంఘమువారికి ఆన్వేష్యతైత్రి కలగజేయుటకు, బాల కాలమునుండి రెండు సంఘముల సొకటిగా చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను. ఈ ప్రయత్నమును కార్యరూపమున తెల్పుటకు గాను గతవారమున ఇక సంఘముల వాడు సమావేశమైరి. ప్రభుత్వ బాలభట సంఘమునా పక్షమున ఆనరబిలు లిటిల హాయిబ్బగారు (కర్నూలు శాఖాధ్యక్షులు) సర్ కెన స్వామి ఆ య్యులు గారు. పి. కె. కె. మీ. వ. న. ర. మొండినుగారు ప్రతినిధులుగను భారత బాలభట సంఘమునా పక్షమున అనిలి పట్టుగారు సి. పి. రామస్వామి అయ్యయ గారు చీపు కమిషను రామస్వామిగారు నుండి రెండు సంఘములు సొకటిగా చేయుటకు తీర్మానించిరి. కొత్తసంఘమునా చెన్నపురి గవర్నరు, విల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారు అభ్యుత్థులను అనిలి పట్టుగారు కర్నూలు శాఖాధ్యక్షులగు నుండుటకు రామస్వామిగారు తోడ్పడును. సంగీకరించుకొనియు, ఈ రాష్ట్ర సంఘముల క్వరల్ బాలభటుల నందరినీ సమావేశమచి సంఘసభావలను క్వాతరీ యు హిందూత్రిక ప్రాయముచున్నది.

అన్వేష్యతైత్రి ప్రయత్నము:— కార్మి ఎస్. ఆరం

జేలుగారు, మారణిస్త్రీగారు కానము ప్రభువుల రేపు 27 వ తేదీకి రైతులను, నిలకరింకా ప్రీగారు మహారాజు బొంబాయిలో వివాహ మాడెదరు. శివస్థిమను కానము ప్రకారము వివాహ మాడుటకు యుండు 14 దినముల బొంబాయిలో నుండవలయుని నిర్బంధ ముండినందున ఆరంజేలుగాక 18-వ తేదీని బొంబాయికి వచ్చి యున్నారని బొంబాయిండి యొకని తల్లివారు హిందూపత్రికకు వ్రాసుచున్నాడు.

చెన్నపురి వర్తక సమస్యల సంఘము:—

ఈ సంఘమువారి సభయొకటి రేపు సాడుకాలము 4-45 గంటలకు చచ్చయప్పకళాశాల నుండిరచన జరుగును. నిల్వను కంపెనీ దుబాషియగు సి. గోపాలమిశనుగారు సభాధ్యక్షత వహించును. సభలో సంఘసభాధ్యక్షుల ఆలోచించి, అంగీకరించెదరు. వర్తకాలయాలలోని పత్రికా కార్యాలయములలో నుండు కొద్దితరమున తెచ్చుకొను సమస్యలందడ ఈసంఘమున చేచ్చుకొనుచురని కార్యవర్గ తెలుపుచున్నాడు.

కలకత్తా టంక కాలకు ప్రస్తుతమునోటిమండి యింకను ఎక్కువ సౌకర్యముగానుండు ప్రదేశమునకు మార్చుచేయు విషయమును గురించి ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్సువారి ఆధిప్తాయమును గోరిన బంగారా ప్రభుత్వమువారికి క్షిప్రమున దిగెను. రోడ్డు తవరన వున్న హాస్టింగ్స్ ప్రభుత్వములోనికి టంక కాలకు మార్చిన బాగుగానుండునని ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్సువారు నూచించుచు జవాబిచ్చిరి. విలియంస్ గు రక్షణలో యున్నట్లయిన యిప్పుడున్న దాని కన్న టంక సాల ఎక్కువ రక్షణ గలిగి యుండుననికూడ వారు చెప్పిరి. మరియు కగరమధ్యమున యుండుట దానికి బడులుగా బహిరంగమైన స్థలమున యున్నది. కరెన్సీ అధీశు, బాంకు మార్పును గురించి, అవి నడికిని, సమాప్తచేయవలెను సమీక్షముగా నున్నందున కేరొక వోటికి మార్పునవో దిగుతులి కాబడిన వెండి బంగారముల తీసుకొనుటకు చాలాదూరము పోవలసియుండును.

(కైటరు వజ్రస్స)

అండాక, ఏటా 20:—జంబికా కప్పగి గారికి ప్ర
త్యుక్తమిచ్చును ప్రజల సభలో చర్చించి గాల్గు మేష్ట్ర
లిజిమి సైనిక సంఘోద్యమవారు క్రిమియాయం దున్నారు.
బోస్నెయిన్స్కలో బోరానుమన్న సైన్యమును చక్క చేయుట
లో లోదాడకలయుచున్న లిజిమి ఘోరము గా ర్యాలయము
చారికిని బోస్నెయిన్స్కలకును జనగు పుత్రప్రత్యుక్తములను
క్రొత్త సర్వశాసని జనరలు రేంగులుగారికి తెలుపుటకును వా
రచట చేరిరి. బోస్నెయిన్స్క లి క్రిమియా నాగ్రహించి ప్రజలను
చంపకుండ ఈ సంఘోద్యమవారివారా తునిచేయుటకు లి
జిమి ప్రత్యుక్తమువారు ప్రయత్నించెదక.

౧౦వది, ఏనుగు 21:—వెన్నవాలు లేదనుకూడు కా
 ప్పుంటి నోపిలనుండి దెయిరి కెల్లిగావునతిక కొకలేఖకు
 వ్రాసిరి. ముప్పాళా కమిలవాది యాచనాన్యమున అందోళ
 నము చేయుచున్న వాతీయవాదుల నోపించుటకు గ్రాండు
 వడిగారు దామర వెలిచుగా కొరకు ముప్పాళా ప్రయత్నముల
 వివరములను ఆత దేందు నివరించెను. మొలుకు ఉల్లె వ్రాసా
 నుకూడు వాతీయవాదు లొనించుచున్న ద్వాన్యము లన్ని
 దీని వివరించుచు మొక ప్రకటన చేసినదయ్యెను, వాతీయవాదులు
 భారీపు అజ్జల కన్నించక కాపాటుంటు నోపిలను కురువ
 సామ్రాజ్యమునకుండి విడలదూరవేంచి లేనిపోని యుద్ధముల
 వ్యాపించి కురుచున్నవీరులులలో అంకురలవాదులను వ్యాపించ
 జేయుచున్నారని దానిలో మున్నగురియు, ఇదేమిట ను
 క్కీలో అంతరంగిని యుద్ధము కలుగజేయుచున్నది
 మున్నగురియు మి కేమిటనీ నాకు తెలుసని అనుచున్నది
 చువవెయ, స్థితిగతులు మునుపటి నుండియు మేల్పరచిన కు
 రుమ్మ సంధి పరకుల నిలిపివేసిన కుర్చీ కొత్తవాదిన కురుకు
 లేయట నుంచినదయ్యెను దామర ఫరీదుగావో కలియుటకతన
 మిత్రతుండలివాడు కులభయక అలాచకము వలగుద్రోక్క
 గలనినూ, స్వీయూర్తివృత్తిగొం కేత్రుత్వముతో చేరి కరుంచ
 మునకును తమ గృహానినకు అర్థము తెల్లకట్టిన స్వాగ్ధ
 పరుకను విధించిన పరకులను వ్యాయమానమున కట్టె అను
 శాంతికుంప్రాపనకు పోదోడ్పడేవారును ఆకు వారై విడిచియట
 వ్యాయము కాదనియు నతడు తెలియజరుచున్నాడు.

అందును ఏప్రిల్ 19: వజ్రవనశ్రీగా ప్రత్యేక సమయమున బోధనగా రెండు చెట్లను ఏప్రిల్ 19-వ తేదీన ప్రాత్రగా నిర్వహించబడిన గ్రాండు తేదీరుగాన జాతీయోద్భవమును బుద్ధింపించు నుపదేశించిరి. జాతీయజ్వాలల తీరునుబాటుతలన, తుర్కీ చాల వృద్ధము గలిగినదగుటచే ఇంక నెంతయో వృద్ధము గలగలవలయునన నా మాంసవ్యాసముగా చెప్పెను. ఏప్రిల్ 1 తేదీన నూడ అట్టి యానశ్వాసమునే ఇచ్చెను. క్రీస్టియాయెడ అకచార మొనరించు మహామృదీయులును మహామృదీయులయెడ అకచార మొనరించు క్రైస్తవులును శిక్షింపబడుచుననియు జాతీయోద్భవ జానుకు అట్టి వివరితచరణల మొనరించినను శిక్షింపబడుచుననియు నత డవును తెలియజరిచెను. మొదటలే ఇస్లాముగా రట్టి దీక్షింపనే ప్రకటించిరి. ఇదివరకు జరిగిన క్రొర్రములు జాతీయోద్భవ కక్షవారి ప్రాత్రాహ్వానమునే జరిగిన వగుటకు సంబంధములేదు.

అంబానా, పుణ్యములు... కలింక్షన ప్రభువు, సీమా, అ
 చ్చులీగోడ, బెన్నెట్టు, కట్టెపుట్టు, భువనగిరి, కృష్ణగుప్తగారి
 అను తూర్పుఅక్షిణ ప్రతినిధివర్తమావారును మాంబేగుగారిని
 దర్శించి తూర్పుఅక్షిణలోని భారతీయులను అవటితరము
 తక్కినవారందరితో నమానముగ జూడవలయుననియు, వారి
 కిచ్చుదన్ను భాగలను తొలగించవలయుననియు అన్ని విధముల
 గు వారి ప్రతినిధులతో నొక జరికోర్క నంపుము నేర్పించు
 వలయుననియు గోరెరి. మాంబేగుగారి వశిష్ట్యత్తరము చాల
 అనుమానముగ నున్నది ఇట్టి ప్రతినిధివర్తమే ఇంకొకటి
 మిల్లరు కృష్ణపుగారిని దర్శించెను.

లండను, ఏప్రిల్ 20:— బైమ్మపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఓడలసంఖ్య చాలవెచ్చి పోవుటవలన ఓడనుంక నుట తగిపోవునట్లున్నదనియు, క్రమశిక్షల రీట్లు మారినవారైపోవు ననియు బైమ్మపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

అంశము, ఏనుట 18: - రెండు శ్రీ కృష్ణుల కార్యదర్శి
 భావము గారు దల్లిక నగరమును దువ్వనీయము నిల్లు చెప్పిరి.
 నేను దగ్గర నిలచియుండగ మాటలు జూయి కారాగృహమునం
 దు వ్రేయదము గలుగుటకు నేనిద్దుగించెద నేమో తెలుకటల
 యుని నన్నదిగిరి. నేనట్టివృత్తమునుకుట నీర్వానించెని.
 తీర్వానించె దదనుగున్యాయగ న్నిగ్గిరులుట తగిన యీర్వాటులుట
 జేసితిని. అంతెయగాని ఉపవాసము జారుచేసిన వినుచుతో
 వ్రేయదముజారి అనుమర్తర విశిష్టమైనదని ఎన్నకను కలంక
 గూడదు.

అంధక, ఏప్రిల్ 20:—తైయ్యకత్తిక ఇట్టులైనా ము
చున్నది: కానరీమార్గదర్శనము చేసిన ప్రధానమంత్రిల సంఖ్య
పదిమంది ప్రాన్సులో కొంత అనుమానమును గలిగించియు
న్నది. పరామితులు సంధిపరతులన్నియు నిర్వహించబడవల
యునని కోరుచున్నారు. సిరిగతులకు తగినరీతిగ విధానమును
చూపుట ముందినది లామెడుకాట్టి గారు తెలచుచున్నారు.

అంధుడు, ఏప్రిల్ 19-నంబితరగతి విమానములను నిర్మించునట్లు ప్రజలను ప్రోత్సహించుటకు వైమానిక మంత్రివర్గము వారు బెట్టికపాటిలో జగన్మొరె రి వ కేవీనుండియు వారంభ మగుచు విమానములు కేంద్రీకరగతులగు నుండును. తిన్నవాటిలో జాగ్రత్తగా, బెట్టికపాటిలో విమానము పనిచాడు గాక ముర్రోనుకుడును నూర్చించుటకు వీలుగానుండును. విమానముల ప్రామాణ్యములను నిర్మోలబడినవిగ నుండువలయును. చిన్న చిన్న మరలను నితరములనుండి తెప్పించుగనరమైన గాని అందులకు కొన్ని మాత్రముల కొట్టివేయబడును. (బ్రిటిషు ప్రజలమాత్రమే పోటీకి నిలువలయును. నుమారు 64000 పానుల ధనము బహుమతులకొంద బెట్టికబడును.

అంధుడు, ఏమీచేయక 20: భిలాభము రాయబారము
 ప్రాశ్నలు జరిగినదనిగా తెలియించుచున్నది. ఇంతవరకు 20
 వంశి కావన కథాసభ్యులను, గొప్ప యుద్ధోన్ముఖులను కొంద
 రిది రాయబారమునకు కలిసికొని భిలాభము సమస్యను గు
 రించి మాట్లాడిరి. లాంగ్బ్లు త్రితీయవాదుల గారితో
 జరిగిన సంభాషణను ప్రకటించినది. పారిసు
 యోధులతో గొప్పకథ జరుగబోవుచున్నది. సభలో ఫ్రెంచి
 వాయకు లనేకులనేక మాట్లాడబోవుచున్నారు. రాయబార
 మువారు రేపు అందనకు వచ్చెను. కింగ్స్ లే మందిరమున జ
 డ్గి లాస్సెబరేగారి యాజమాన్యక్రింద శుక్రవారమునాడు
 గొప్పకథ జరుగును. అందు భిలాభము రాయబారసభ్యుల
 కర్నూలు జడ్జివుడ్డు గార్లు ప్రేమల సరోజిని నాయకుడు, డెస్స
 డ్డు సతిగార్లు యాజమాన్యసహులనిచ్చెదరు. అని అంధుడు ప్రత్యే
 విలేఖకుడు హిందూపత్రికకు రెంటినియ్యచున్నాడు.

అంధక, ఏప్రిల్ 20 - యాదవలన యారథి అ
రికిసితి యెట్లు చెడిపోవు మన్నన తేలుతును, ప్రపంచ
కపు అరికిసితియందరము చెడి కన్నములు గలుగుతుండ బ్రతుకు
సంరక్షించవలయుననియు నానానాకుల అరికికనపు నొకదాని
నెలకొల్పువలయుననియు, దానిని విశ్రమింపబడి తాటస్థి
కీక్రమజేయుల ప్రతినిధులు యాదవలనొననియు, ప్రస్తుత కన్న
ములను తొలగించుట కగిన నూచనము చేయవలయుననియు
కార్మికుల కార్మికశాస్త్రాచార్య వర్మముచేత ప్రకటించుచున్నాడు

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రేమ శాస్త్ర రేషను
నధిలో లకంఘాధ్యక్షుడు గారిగారు తీరక వ్యయమును కట్ట
చు నిమిత్తము శాస్త్ర రేషనునారు ధరః ను కట్గించితరు
చున్నారని చెప్పి.

మ్యాయరక్త, ఏప్రిల్ 20:—ఇచట నొక విశేషమగు
 సందర్భముగా నర ఆక్లండు గడ్డినుగాడ్చి చప్పిరి:—బిర్లం
 డు ఆర్థిక స్వత్వములను పొందుచేసినాకనుండ ఆజ్ఞానులొని
 వివిధ విరోధ రాజకీయ కక్షలు కలసి మెలసి పుచ్చేసినాక
 గుండుబట్టి రాజకీయ యంత్రమును బిర్లండులో స్థాపితము
 యునని ద్రివిను ఊహ్యము. ప్రాపంచికార్థక నితని బాగుచే
 యవలయునను తలంపుతో దుష్కారితో మరల వర్తక వ్యాపార
 ము వారంభింపగా యది ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములను
 ద్రివిను ఊహయని అన్వేషియగు వాలోనియ ముద్ర.

మ్యామాడ్క, ఏప్రిల్ 20:— బెన్మప్రభుత్వమువారు
మిత్రమండలివారి యాజ్ఞను బద్ధులయి పాటరుతుక నైవ్యమును తీసి
వేయుట కొత్తుకొనిరి. కాని దేశ అంతరంగిగ న్నితిని నమ్ముచిగ
నంనుటకు కలయు నైవ్యమైన లేకుండజేసిన సందివరములు
నిర్బంధించుకూడదని యనమ్ముతినమాత్రము తెలిసిరి. కాంటిని నెల
కొట్టు స్థానిక నైవ్యములకు నైగికముగరపుట నాటితో నిలువ
బడునని గూడ ఆప్రభుత్వమువారు వాగాన మొనరించిరి.

బెర్లిన్, ఏప్రిల్ 18:—కమ్యూనిస్టు శాసనసభలో
 నోకడను హోయెన్బాగ్ నూరితంబాపవద్ద పట్టుకొనబడిరి.
 హోటారు బండ్లలో నోక గుంపుకు చెందిబెట్టుకొని ఎన్నియో
 వారములు కాక్స్ నీకు రోపిడిచేతు శారంభించెను. జెకోన్స్
 తక్కువ పరిపార్థులలో ఉన్నకొని పిక్కుకు (ప్రీ) కేసుముకు
 ధరించి బుహీమియాకు వారిపోయెను. అతని రెడ్డు గార్డులలో
 నూరుగురును బహిర్యూ సెనితలు పట్టుకొనిరి.

కావరీమొ, ఏప్రిల్ 20:— అధికార ప్రకటనము.— నేటి సభలో తురుష్కు సంధిమరతులతోని ఆర్థిక నిబంధనలు చర్చింపబడి అంగీకరింపబడినవి. ఫిన్యట్ వారు అర్మీనియా నది హద్దుల సమస్యను చర్చించిరి. శివరమ బాట్యూను సమస్యను చర్చించిరి. జాతీయమిత్రవారంపర లేఖయొకటి చదువబడినది. అర్మీనియానంతరక్షక భారమును వహించగలగు అధికారము లేనందున అట్లు వహించ నిరాకరించుచు దానితో తెలుపబడినది. అంతియగాక నల్లు వహించుటవలన ఎంతయో వ్యయమునే గూడ ధరింపవలసి యుండునని నానితో తెలుపబడినది. ఆమెకా అర్మీనియాకు ధనసహాయముంబండుచున్న నూడవలసినదని తోలుచు ప్రెసిడెంటు విన్నవించి కొకలేఖ సంపుటకు నిశ్చయింపబడినది. అర్మీనియా నదిహద్దులన్నియు నిశ్చయింపబడినవి. అర్మీనియా కని అనుమాలముగ నున్నవని తెలియుచున్నది. ప్రెసిడెంటును అర్మీనియాలో చేర్చుకూడదని తెలుపబడినది. ప్రెసిడెంటుకు సంబంధించిన తీర్మానములన్నియు నావీనముబడినవి. బాట్యూను లేఖను బార్జియా కిచ్చినయు నిజిత్వపటి ధోరణి కన్పించుచున్నది. అన్ని జాతులగుడ నల్ల నయద్రుమున కేగుటకు ఆవకాశము అందవును.

కావ్యాంజ్ఞానోపేతా, ఏప్రిలు 20:—శత్రు క్రిమియ
జేకమందు తనిచేయుచున్న రేంజు సేనానినైపుణు రెడ్డులక
పది సార్లు కరకు పాకుకకు తరిమిరి.

బోలెడుపట్టులు బుద్ధియుపిన నునుద్రవీరమున ముం
దన కరుగుచున్నారు. సోచీవద్ద జనరలు ఉండునో గాన
వారి వెదికించుచున్నాను. కాని ఎవర కేరళు జ్ఞాపినితి
పోయెదరని యుహించబడుచున్నది. మిత్రమందలివారి యుద్ధ
నాకయుగటి సోచీవద్దనున్న రోడ్డుపై కుహరులను గాల్చిరి
అమాద్దమున రెండుఁ ముందున కరుగుచున్నారు.

వివాదము 19-వ తేదీనాటి సభ్యత్వము నువా
ది.

సర్ ఆక్టోబరు ౧౯౨౨ నాడు ఏప్రిల్ 20 వ తేదీని ను
యూరప్ - జేరి.

పుల్లక హిందూ కళాని మేద చరిత్రానుబంధమున ఇద్దరు
మాత్రమే మరచిరిగిరి తెలిపబడినది. ఈమేద 1858 సంవ
త్సరములో కట్టబడినది.

టంగుటూరి ప్రకాశముగారి యువన్యాసము.

(బెజవాడ)

కడచిన యుగములో బెజవాడ జిల్లాలో కాలగ్రుంకమిటి వారియాజమాన్యముక్రింద అయిదుసభలు జరిగియుండెను. 'కాల టు అట్ట'ను గురించి 9-వ తేదీన సభ జరిగియుండెను. జరియను వాలా బాగ్ ఫూలముల విషయము 18-వ తేదీన జరిగినది. బెజవాడ పశ్చిమ క్రైస్తవశిక్షణా ముఖ్యస్థానముగా యుండవలెనని స్థిరబలుపెట్టబడుట 19-వ తేదీన సభ జరుపబడినది. 18-వ తేదీన ము.రా. శ్రీ బారిష్టరు టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు గారు ఈ గ్రామమునకు విచ్చేసి రామమోహనరాయలు వారి లయిబ్రరరీహాలో మనదేశముయొక్క ప్రస్తుతపుస్థితిని గురించి విపులముగ ఉపన్యసించిరి.

శ్రీ ప్రకాశం పంతులువారు పునఃసించినపుడు, ము.రా. శ్రీ, నూరి సుందరరామ శాస్త్రిగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. పంతులుగారి ఉపన్యాసమును ఈ దిగున నిచ్చుచుంటిని: ప్రస్తుతము రాజకీయ సమద్రవ్యమున మనము పడుచున్న బాధలన్నియు నాన ఎక్కడికి బోవుచున్నవో తెలియజేయుచున్నది. తేజస్సుతో ననేక పక్షములవారు బయలుదేరిరి. మితవాదులని యెవరైనా బాధియవారు లనియును అతివాదులనియును విలన బడుచున్నారు. ఈ భేదభావము దేశక్షేమమునకే వచ్చినదని నాకు తోచెడిది. ఏలయున ఆరంభమున గ్రహణకీర్తిపమున కో విచారణచేయుని కారణముచేతనో కొంచెము నోరుకలిగిన వారు చెప్పినదెల్లము విని ఆనందించుచుండెడివారు. ఇప్పుడన్న కో దేశమందు రాజకీయవిషయ జ్ఞానము ప్రబలినది. సామాన్య ముగ జరుచుచేర్చిన ప్రతిమనుషుడును విషయ వివర్తనచేసిన గాని ఇతరులు చిట్టచు ముటులగు మునుపటివలె ఆతురతతో నన్నియులే. ఈ కారణముచేతనే దేశమున ఇన్ని పక్షములు అనలరించియున్నవి. మనకు రాజకీయ విశ్వాసములని మితవాదులు చెప్పుచుండెడి గుర్రెచ్చనాథ దెసర్ల, గోల్ల మొదలగు వారి యాభిప్రాయములను బ్రస్తుతములకు కారణములు గన్పట్టుచున్నవి. ఈ మహనీయులుగూడ పూర్వమునకేగాక, ఇప్పుడు తగిన జాగరూకతతో తమ యభిప్రాయములను వెల్లడిచేయుచో తమ కీర్తి భంగము కలుగునేమో యన్న చింతపడుకాల ము వచ్చినది.

ఇట్టి భేదాభిప్రాయము తప్పక యుండవలసినదే. కాని మితవాదుల మని సాటించుకొను తామ తమ పూర్వ బ్రౌన్యమును పాటిచేయుటలేదని తలచుచు జాతీయ వాదులను మూలనాడుట మొదలిడిరి. పది పాటలన్నప్పుడు ఒకమాటకూడ యనిన పక్షమున నిజముగ మితవాద మామణ న్యాయమైనదని ప్రపంచము మోగవచ్చునేమో యను భయముచేత జాతీయ వాదులు కూడ కొంచెము క్రొవ్య మవలంబించిన కాని దేశము నకు విధిగా కీడుసంధివిల్లునని తలచి ప్రతిపక్షులను సుందరించ వారంబించిరి. ఈ భేదములను గనిపెట్టి పరిపాలనాసంఘము వారు లోలోపల సంతోష ముగ్గులగుచుండిరి. పశులుగారిని గురించి బెజుంటమ్మగారు వ్రాసిన లేఖను మీరందరూ జదివి యున్నారు. మద్రాసు ముయిలపాడినినియూచి బెజుంటమ్మగారిని జాగడసారి.

ఇంగ్లాండులో ఎక్కడెక్కడనున్న భేదములే కనబడును. ఒకటి రీతిగ బ్రజలు భావించుటయగును. అక్కడ ప్రజలే పాలించుచుండుటచే బహుజనులేరినని తలచెదలకో ఆ రీతిని కార్యక్రమము నడచుచున్నది.

ఈ దేశమునో యధికారము ముల యధినమైయున్నది. మితవాదులు జాతీయవాదుల నెదుర్కొనలేక అధికారులలో దూరి దొరతనమువారికి నిష్ఠమైన స్నేహితులు తామే యెని చెప్పకొనసాగిరి. ఇట్టివారుండుట కూడ మనకు యవసరమే. వీరే మనకు తుదకు తలపోయకుండగ నే మంచిచేయునన్నారు. మనము వీరికి పంధనముల నర్పింపవలెను. మితవాదుల మామణకు సరకుచేయక శాంతిస్థైర్యమును వహించి మనకార్యమును చన ము చక్కనియింపవలెను. మితవాదులు రాజకీయ నానను నెమ్మదిగను, అధికార సంఘమువారి యనుగ్రహము ననుస రించి నడుపజూచుచుండిరి. వీరి నావలో నేను బ్రయాణము చేయవలెను. నాకు ఆంధ్రయులలో బోట్లాటలేదు. నా పోరా టము దేశభక్తులచుని చెప్పుకొనెడి మనవాదోనే. మనదేశి యులే మనదేశోద్ధారకు ముఖ్యకారకులు. శ్రీ గా. శ్రీనివాసరావు శాస్త్రిగారు సరి బెనాజాన్ రాబర్టుసన్ గారితో ఒకటి

అగ్రికాటు బోర్డుండుటకు గారణము నేటికికదా బయ్యలిడినది. వీరిని మాత్రమేగూర్చిగారు వెంటట అడిగియున్న మీ బోవు టతో ఇప్పుడదేరి. కారణముయని యడిగిన మీదట వీరిల్లు బదులు చెప్పిరట. "ప్రస్తుతము నే నిర్దియాలో యుండనివో దేశమునకు ఫ్యూరవిపత్తులు సంభవించును. అల్లరులను, అరాజ కమును మాన్యుటకు దేశమునకు మాయానికి ముఖ్యవసరమై యున్నది." అదే! కాస్త్రీలవారివల్లనే కదా దేశము నేటికి సురక్షితము లేందియున్నది. వీరే ఈ సమయములో దేశమున లేని యడల ఈపాటికి దేశము రూపులేకుండ బోయి యుం డేడికదా! శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి నిజముగయున్న ఘనతకొంత యును మీరు యున్న దను కొన్నది విశేషమును. ఇక సింహ ప్రభువుగారు ఈ దేశమునకు తొందరగా వచ్చిన కారణము విచారించుము: తాము మితవాదులమని ప్రయించుట కని నాయ భిప్రాయము. మీరు మనకు తిరిగి గవర్నరుగా రావై యున్నారట. కాని ఇంతవరకును ఏ గవర్నరుగారును తాను ఈపక్ష మువారమని చెప్పుట మనము చూడలేదు. ఇది మనకు క్రొత్త వింత. క్రొత్తపట్టుముల బ్రకారముట్లు జేయవలెను గాబో! ప్రతిక్షమావారిని నిందించుటయే వీరిపనియైనట్లు జేరినది. ఇకవీరు వీరితిగా పాలించెదలకో జూడవలసియున్నది.

మనము కాననసభకు క్రొత్తయెన్నికలను చేయనున్నా ము. ఈసందర్భములో విశేష మైనచిట్కలు తలపించుచున్నవి. మితవాదులును, బ్రాహ్మణేతరులును జాతీయవాదులతో కలిసి వచ్చేవారము కనిపెట్టవలెను. బ్రాహ్మణేతరులుముఖ్యము శాంత భావమును వహించి చక్క జరుపవలసియున్నది. బ్రాహ్మణులు ఇతరులతో బ్రాత్యభావ మవలంబింపవలసియున్నది. కాననసభ బ్రాహ్మణేతరులతో నిండునేమో యన్న భయమునకు కారణములేదు. శివుని అట్టే జరిగినదో బ్రాహ్మణేతరులు మనల నందఱు చక్కగా బాలించరని గట్టిగా జెప్పగలిగిన వారెవరు? అధికారమంతయు వారిచేతున్న పక్షమున వారెవరు? బాధ్యతతోను బరభీతితోను అక్షేపణకు బాధ్రులు గాకుండ వ్యవహరించుటయే వారికి నీశేషమున్న కలిగించును గనుక పర దేశీయులకంటె వీరే ఎక్కువ న్యాయముతో బాలించెదరని నాగట్టి నమ్మకము.

బ్రాహ్మణేతరుల బ్రహ్మసోద్యమము పెండ్లెండు దొర తనమువారి ప్రసాదముతప్ప జేరుకాదు. అధికారసంఘమువారు దేశీయుల అజ్ఞానమునుజూచి మరింతవైషమ్యముల గలిగించి తామే బాగుపడుటకు సదా ప్రయత్నించుచున్నారు. బ్రాహ్మణులు స్వాధీనమయియును బ్రాహ్మణేతరుల క్షేమము కొరని వారనియెప్పు గొందరి బ్రాహ్మణేతరుల యభిప్రాయము. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరులలో ఈజాతీయసభ్యత్వము విషయమై తమలో తాము నిర్ధారణ జేసికొనజాలక మెప్పుడు ప్రభువును విలువనంపుట ఎంత కోరవలెను. ఎంత యావమానమునకు బాధ్రులమైతిమి. వీరి పరస్పర విరోధమునకు గారణము అలో చించి జూచిన గొంచెమే. ఈ గ్వల్లూభమును బొంబులకై దేశమునకు అవమానమును చెచ్చితిరి. ఇతరులు వచ్చినగాని సున బాధలు దొలగవని తలచినవారు ఇక క్రొత్తపట్టుముల నే ప్రకారముగ నుపయోగించుకొనియెదలకో నాకు తెలియకున్నది. ఈ సంకతులు జూడ చిట్టములు వచ్చినను రాకున్న ఒక టిగానే గన్పట్టును. బ్రాహ్మణులు కొంచెము జాగరూకతతో మెలగవలయును. బ్రాహ్మణేతరు లే కాననసభను నిండినను బ్రాహ్మణులకు నష్టము లేదు. బ్రాహ్మణేతరులతో నిండి యుండుట జరిచివా, పరదేశీయులతో నిండియుండుట మంచి దా? బ్రాహ్మణేతరులు మనదేశీయులు; మనవారు. వీరికే బూర్తిగ యధికారము వచ్చినను మనకు క్షేమమే. ఇంతకాల మునుండి ఆంగ్లేయులు అన్ని యధికారులను పాలించుచు దేశమును బీదనీటికి చెచ్చియుంటిరి గదా! వీరి స్థానమున బ్రాహ్మణేతరులు వచ్చియున్నచో దేశమునకు ఇప్పటికన్న ఎక్కువ నష్టము కలుగ నేరదు. మాకు ఎక్కువ యని క్షేమము మాకే యని నాకు కొట్టుమీటి తగినది. మనమే అంతయు రావలెనని ఉభయయును ఏకగ్రీవముతో అందోళనము చేయ వలెను.

పంజాబు నిమయమై కొంత విచారించుము. జరిగిన ఫ్యూరముల నిజస్థితిని గమనిండుటకు దొరతనమువారు ప్రవృత్త ము చేశోకొందరిని నియమించిరి. దేశోద్యమవారు కొందరిని ఉచితముగ నియమించియుండిరి. ఎవరి ప్రయత్నములు ప్రఫులి చినవో కొద్దిదినములలో చలగలవు. మహాత్మా గాంధీగారు జనరలు డైయరు, ఓసోయరు, ఫలమ్యువర్ణ ప్రభువు లోననే మహనీయుల విషయమై యవలంబించిన మార్గము నాకు గొంచెము సరిపడదు. గాంధీగారి వాద అతి శీవంతములలో దిగినది. వేదాంతమునకును రాజకీయవిషయములకును సంబంధ మే లేదు. ఈ రెంటికిని పరస్పరవిరోధము కూడ గలదు. గాంధీ గారు చెప్పునది ఏమనగా, వైమహనీయుల బోలికి మనము పో గూడదట. ఆహ! ఇంత శాంతిమా తప్పచేసినవారు సర్వదయా భులైన భగవంతుని యెదుట గూడ దండనకు బాధ్రులే."

భుతులవారు భూమన్యాసమును ముగించినవిడట అగ్రా మ్హాధిపతి శ్రీ పూరి సుందరరామ శాస్త్రిగారు అనమానమై: భయచుత్పత్తితో వెల్లడించుచు సభ్యులను జనందమగ్నులను జేసిరి. ఒక విరభుకును.

ఆంధ్రమహాజనులకు ఒక విన్నవము

ప్రకృతము తంజావూరు మహారాజా శరభోజీగారి సన స్మృతి మహల్ లైబరరీ యనుచేర్చి పిలువబడుచున్న పురాతన గ్రంథాలయము తంజావూరు పాలించిన యాంధ్రమహారాష్ట్ర రాజులచే స్థాపింపబడినది. ఆయాకాలములలో ఆయారాజుల సాంత్సాత్తుగ నుండినను, ఇప్పుడు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి యాజమ్యము లోకుల పాత్రయెట్టిది చిన్ని ప్రతిపాదియున్నా. కైదుగురు సభ్యులు గల కమిటీ నిర్ణయింపబడినది. వారిలో ఇరువురు అధికారసభ్యులు—తంజావూరుజిల్లా కలెక్టరు, జిల్లా జడ్జి. తక్కిన మువ్వురు సభ్యులు అనధికారులు; వీరిలో ఒకరు గౌరవాధికార్యదర్శి. కీర్తిశేషులైన తంజావూరు రాజుగారి వారసులు ఈగ్రంథాలయమును లోలోపకాగార్థ మిచ్చి చేయుటయేకాక గ్రంథాలయసంరక్షణకార్యములకురూపాయల మూలభనము కూడ నొసంగిరి. ఈధనమువై వచ్చెడి వడ్డీయే ఇప్పుడీ లైబరరీకి గల యాదాయము. ఇది గ్రంథాలయసంరక్షణకార్యమగు వ్యయములకు బోటాబోటిగ సరిపోవుచున్నది. ఈ గ్రంథాలయమందు సంస్కృతాంధ్రప్రాచీనమహారాష్ట్రగ్రంథ ములు 20,000 కంటె నెక్కువగు నున్నవి. ఈగ్రంథములకు విఫలమైన వివరణపట్టిక యత్యావశ్యకము. అది లేకుండుట వలన గ్రంథాలయప్రయోజనము కొరవడుచున్నది. అట్టి వివరణపట్టిక విశేషమైన వ్యయప్రయాసములతో గాని సాధ్య మగుచున్నది కాదు. ఈసందర్భమున ప్రభుత్వమువారియొక్క యు ప్రజలయొక్కయు సాహాయ్యము సంపాదించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రగ్రంథములు ఇంచుమించు 800 గలవు. ఇవన్నియు తాటియాకులమీద నున్నవి. ఇందు ఇలిపోసకావ్యనాటకసంగీతవ్యాకరణవేదాంతాది వివిధవిషయ ములు గలవు. అంతేకాక అనేకములు అపురూపములు, అమూల్యములు, అమృదితములు. ఆంధ్రగ్రంథవివరణపట్టికను తయారు చేయుటకు ఆంగ్లేయభాషాపరిణమము గల సమర్థు లగు నిరువురు పండితులు ఇంచుమించు పదనెలలు పనిచేయువలసి యుండును. పట్టిక తయారైన వెనుక అధ్యయనము 500 ప్రతులైనను అచ్చుచేయించి టైంకు చేయింపవలెను. ఈ యాంధ్ర గ్రంథవివరణపట్టికాప్రకటనమునకు మొత్తము 2,000 రూప్యములు పట్టునని యంచనాచేయబడినది. కాబట్టి ఆంధ్రమహాజనులలో తగిన కనసాహాయ్యమును అభ్యర్థించుచున్నాము. ప్రాచీనదేశమధ్యమం దాంధ్రపండితులు దొరకుట దుర్లభము గావున తగిన పండితులను కూడ సమకూర్చుదరని పాలక సంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు. జూబులును విరాళములును లైబరరీ కమిటీ ఆరవరి నెక్రటరి గారి చేర తంజావూరునకు పంపవచ్చును.

తంజావూరు, }   పొంబమూర్తి రావు,
25-5-20   }   ఆరవరి నెక్రటరి.

జ్యోతి సర్ ఆనుగోష్ఠి చాచరిగారు కలకత్తా పో కోర్టునుండి జూను పెలలో ది కాంతి పుచ్చుకొని కొత్త కానన సభా సభ్యత్వమునకు ప్రయత్నించ తలచుచున్నాము.

మదరాసు కార్యరేషను నోటిసు

1920 ఫం18ము మేనెల 5 వ తేది మధ్యాహ్నము 3 గంటలవరకు ఈక్రిందుచేవాలచేయబడిన నారివలన మూలం 1 కి 164 పానుల నొప్పన 1000 మూటలు ఉక్కిరి బిమ్మము సపైచేయుటకు పూజిల్లను పుచ్చుకొనబడును. ప్రతి పండ్ రుతోను సాంపిల్ బిమ్మము తెల్లబుడ్డితో వేసి ముఖపెత్తెను. యెం00 లు డిపాజిట్టుగా కట్టవలెను. మంజూరైన పండ్లనువారుకు వైన వ్రాయబడిత ప్రకారము మొత్తము 1000 మూటలన్న పూర్తిమీ 1920 ఫం18ము మేనెల 10 వ తేదితోగా సపై చేయునట్లు అగ్రిమెంటు (ఖరారునామ) వ్రాసి ఇవ్వవలెను. డిపాజిట్టు కట్టిన రు 500 లు కంట్రాక్టు పరిత్తుల ప్రకారము పూర్తిగా నడుచుకొనువరకు ఇయ్యబడవు.

చాల్లడిసెన్ల మంట్లు   }   కే. రాఘవేంద్రరావు
21 ఏప్రిల్ 1920   }   చాల్ల అధీశుడు.

కాంగ్రెసు రాయబారము.

బీసెంటుగారి వోమోరసం.

లోకమాన్యము ప్రత్యుత్తరము.

పటేలు ప్రతిగాధను సమర్థించుట.

లోకమాన్య బాల గంగాధర తిలక్ గారు, ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు కందరికి ఈ క్రింది యాత్రమును పంపి యిస్తున్నాను.

“కేసే” కార్యాలయము.

పూనా నగరము 16, ఏప్రిల్ 1920.

ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులనీ, కార్యదర్శకులనీ, సభ్యులనీ: ఆహ్వానము!

అనబిసెంటుగారు ఇంగ్లాండులోనున్న బాలూచ కాంగ్రెసు రాయబారమును ముఖ్యముగా చూపెట్టి వైఖరి సందర్భమున మానసికములగు కేసే, పటేలుగారు మాటలాడినమాటలు సర్వాభిప్రాయాలైనవనియి, మిరందరవారివాక్యములను సరిచేయుచున్నది. కానీ ప్రజాపితాకార్యములు వైకృత్యము మర్యాదలతో కులమును కుటుంబములను చేయించుచున్నది నిజ విషయములను గట్టి పుచ్చుచుండుట మిగత అనబిసెంటుగారు ప్రాసంగికముగా ప్రకటించినది. ఈ యాత్రము 7-వ తేదీని ప్రారంభమైనది. పటేలుగారు ఇంగ్లాండును 14-వ తేదీని విడిచి వెళ్లు సమయమున అనగా యాత్రము ప్రారంభమైనది తరువాత వారికి యాత్రము ప్రకటించి బడలేదు ఈ విషయమున నిజమును కనుగొనుట అతి కష్టమైనది. పటేలుగారు ఈ యాత్రమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి ప్రజలముందు అనబిసెంటుగారి నెదురుగా తిండి యిచ్చిన యెడల, ఈ యాత్రమున గల విషయములు జరిగి, పీఠమున కేసులలో జరిగి యుండించిన అమెరికా దేశమున వివిధములగు ప్రత్యేకములను గూర్చి ప్రకటించినది. అమెరికా దేశమున వివిధములగు ప్రత్యేకములను గూర్చి ప్రకటించినది. అమెరికా దేశమున వివిధములగు ప్రత్యేకములను గూర్చి ప్రకటించినది.

అనబిసెంటుగారి సామర్థ్యమునాని, తెలిసి పేటలగునాని, కార్యసేనా దురంధులగునాని సరిసరియిట వాక్కుబడినది ఇప్పుడు లేదు. కాని యీ విషయమున మనము చుట్టూ చూచినచో ఇంగ్లాండులో ఆమె ఎంత సామర్థ్యముతో పనిచేయుచున్నది, ఆమె కాంగ్రెసు రాయబార సభ్యులను కలిగి, కార్యములను అనుమతిని కలుపుచున్నది. కాంగ్రెసులోని ప్రజా ప్రతినిధులను అత్యంతము తమ అభిప్రాయములను వ్యక్తపరచుటకు సమర్థులగుటకు మును తాను ఇంగ్లాండులో చేరిన కార్యములను సమయమున ఆమె తలంపిన కలంకమును. తాను చేసిన కార్యములను తానే చూపుచుండ కలయునని ఆమె ఆశయము. దీనిని సాధించుట కాంగ్రెసువారి కిష్టము. తరువాత తాను జరుగుచున్నది సరిచేయుటకు అందుకలం కాంగ్రెసు రాయబారసభ్యులందరి ఆమెను పీఠమునకు వచ్చినది యీ మాటలకు తెలిసి నది మనము మే. తరువాత ఆఖిలభారత స్వరాజ్య సమితి బాలూచ రాయబారములో ఆమె వెళ్లుట ప్రయత్నించినది. అప్పుడు కృతార్థముగా కాక కొన్ని దుష్టముల సభ్యులతో క్రొత్త స్వరాజ్యసమితి స్థాపించి కాంగ్రెసు శాసనములకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుటకు ఆన కాశయము కల్పించుకొని భారతదేశ ప్రతినిధి అనగా ఇంగ్లాండులో పనిచేయు ప్రయత్నించినది. ప్రతిభక్తయు తన అభిప్రాయమును ప్రకటించుట స్వాధీనము వాదించుచున్నది. సేవోదము. అయినచో కాంగ్రెసు నడుం కొంత కాలము ఆభ్యుత్థుల రాలిగాడి యిది కాంగ్రెసు రాయబారమువారి కని అడ్డపులు చేయించిన యెడల అట్టివారు ప్రజాపితా కార్యముల నిర్వహించుట కెట్టి స్వార్థమును కలవారోయని ప్రశ్నించవలసివచ్చును. బీసెంటుగారి సేవోద ప్రశ్నను కలంకమున. అమె ఇంగ్లాండుకు ఎందుకు వెళ్లినది? వెళ్లినది మనము అత్యంతము ప్రకటించుట కా తన సర్వరాజ్య సమితి అభిప్రాయములను వెలుబుచ్చుటకే కాంగ్రెసును విడిచి పనిచేయుటకని ఆమె చెప్పినచో తన సర్వరాజ్య సమితి నే ఆవేర్చలేదని తేల్చుచున్నది. తన సర్వరాజ్య సమితి పతనమున పని చేసినది చెప్పినయెడల యితరులతో మాటలనెనే యీమెయూ కాంగ్రెసు రాయబారమునకు అడ్డపులు చేసినది చెప్పినయెడల ఆమె స్వార్థము చేయుట కేమియు అవసరముండదు. కావున ఆమె మిగత పంపిన యాత్రములలోని విజ్ఞాపన కారణములను చూచి చివర చెప్పవచ్చును. ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము

వారి యాత్రమును గురించి చర్చించుట దగినది కా అభిప్రాయము లేవు మిగత వారు సహజము తమ అభిప్రాయములను వ్యక్తపరచుట కాంగ్రెసు రాయబారమువారి ఇంగ్లాండులో ప్రకటించినదియే. అటుల చేసినందుకాను వారిని కేసేచలయమున నిర్వహించుట వచ్చును. కావున మనమిట్టి నిర్వహించుట వ్యతిరేకముగాను గూడదు. మిరందరవారివారి కానింపిన ప్రకారము కాంగ్రెసు ఆశయముల ప్రకారమే నిర్వహించుట నిర్వహించి. బీసెంటుగారు నామిన ఆశయములను సరములకు తరువాత జవాబిచ్చెదను. ఆమె కేసే పటేలుగారు మిగత వారిని అత్యంతము సహజమున కలగించుచున్నది ఆ అత్యంత సహజమున కలగించుచున్నది. అనబిసెంటుగారు తమయొక్కతరమున పీఠమున నామిన ప్రకారము కానింపి. (1) బీసెంటుగారు మిగత వారిని తయారుచేసి. వచ్చుచున్న విషయములను కార్యకర్తలకు ఆమెయొక కలయమున వివరించుట ప్రార్థనమున చేసినది చెప్పట. (2) బీసెంటుగారు ఇంగ్లాండులో స్త్రీ స్వాతంత్ర్య విషయమును గురించి పోరాడలేదని చెప్పట. (3) కాంగ్రెసు నాయకులను అభ్యుత్థులందరియూ జరిగినసభలో బీసెంటుగారు మానపుచ్చుటకు ప్రయత్నించినది చెప్పట. (4) కేసేగారు బీసెంటుగారిని పూర్వము పోల్చివారిని చెప్పట.

అనబిసెంటుగారు యీ సేవలను సమర్థించుట కంతయు ప్రయత్నించుచున్నది. కాని యీ సమర్థనలో మొదటినుండి కుదరకుండు అసత్యములు నిండియున్నవి కా అభిప్రాయము. కాంగ్రెసు, స్వరాజ్య సమితుల రాయబారములందరి బహిష్కరణ జరిగిన తరువాత ఇంగ్లాండులో భారతదేశ పతనమున పనిచేయుటకును, కాంగ్రెసు రాయబారమునకు తొందరగా కేసులకు ప్రార్థన స్వరాజ్య సమితి స్థాపించుకొనిన బీసెంటుగారు కాంగ్రెసును వ్యతిరేకముగా పనిచేయుట లేదని చెప్పట ఎంతవ్యాధి మోగించినది. కాంగ్రెసు రాయబారమువారి ఇంగ్లాండులో ఆమె ముందరినున్నది చేయలేదని చెప్పటలేదు అయినచో, ఆమె కాంగ్రెసు ఆశయములకు మాత్రము వ్యతిరేకముగా పనిచేసినది వివరించుట బీసెంటుగారిమీద సేవోదించుచున్నది. ప్రస్తుతము పటేలుగారు యీ కేసులలో సేవించుట బీసెంటుగారు చేసినది కాంగ్రెసు ఆశయములకు ఎంతవరకు వ్యతిరేకముగానున్నది యిచ్చుట సేవించి కలంకమున.

వెట్టు మొదట బీసెంటు కమిటీవారి సేవలను చేయించిన చట్టమును కార్యకర్తలకు అంగీకరించవలయునని ఆమె ప్రార్థనా పరిధిగా లేదా ఆలోచించెదను. పటేలుగారు ఆమె కార్యకర్తలకు చట్టమునంగీకరించవలయునని ప్రార్థనా పరిధిగా లేదని చెప్పచున్నది. బీసెంటుగారు అట్లు తమి కార్యమును చేయలేదని చెప్పచున్నది. ఈ విషయమున సంగతి సందర్భములన్నియు నాకు తెలియును. కావున పటేలుగారు చెప్పినది సేవ చేయుటకు. కాంగ్రెసు రాయబారము వారును బీసెంటుగారును తమతమ ఆశయముల కొనసాగించుటకు కార్యకర్తలకు వారిని సమీపించి. పీఠమున కేసుల అభిప్రాయములను మన్నించవలయునని వారు ప్రశ్నించుట సహజము. ఇతరులకు వాదించుటకు ప్రార్థనా కార్యకర్తలకు నాయకులు కాంగ్రెసు రాయబారములకు సహాయము చేసినది ప్రస్తుతి. ఆమె ఇంగ్లాండుకు వచ్చినప్పుడు ప్రేమను దగ్గరకు వెళ్లి స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకే ప్రార్థన. తరువాత ఆమె బందగిరికి వెళ్లి డిల్లీ కాంగ్రెసుకు ఆమె పోరాడదని సేవ ప్రత్యేకముగా కోరియుంటిని. నాకప్పుడామె సరియైన ప్రత్యుత్తర మివ్వకపోయినది తరువాత ఆమె చేయించుకొనిన వైఖరిని చూచినయెడల భారతదేశ రాజకీయ స్వాతంత్ర్య వాదకులను బాగుగా గ్రహించిన నామెయొచ్చినది తన అభిప్రాయములకు కాంగ్రెసువారు వ్యతిరేకముగానున్నది సరకుగానక తన యభిప్రాయములను ప్రకటించుట యొక్క ప్రయత్నము చేసినదియే. తేలగలదు. ఈ పరిస్థితులను బట్టి కార్యకర్తలకును వారిని కాంగ్రెసు రాయబారము వారు కన్నున కన్న అభిప్రాయములను మన్నించునని వారిని ప్రార్థనా చేసినది సహజము యొక్కముగాను. ఇంగ్లాండులో తాను పార్లమెంటుకిమిటి నోకవారిని స్థాపించినది ఆమె చెప్పచున్నది. ఈ విషయమున నిజమును కనుగొనిన ఆమె ఇంగ్లాండుకు రాకమున సేవ వారిని స్థాపించినదియే ఆమె అచ్చటికి వెళ్లిన తరువాత వారి కార్యనిర్వహణమును, నాగ్రహించుకొనినది రుజువుకాగలదు. బీసెంటుగారు సహజములతో యీ వాదనమునకు వ్యతిరేకముల యీ పార్లమెంటు రిసల్యుషన్లకు ఆమె ఎట్టి సహజము సన్నిహితము లేకుండునని. తరువాత స్త్రీ స్వాతంత్ర్య సమస్యను గురించి ఆమె యెట్టి వైఖరిని చూపెట్టి యున్నది గమనించును. కాంగ్రెసు సభలో వారి ఆశయములను గురించి వాదించుటయే గాక క్రొత్త శాసనములను సహజముగా వాదించుట తీరవలయునని అభిప్రాయమును తెలుపుచున్నది. ఇంగ్లాండులో సహజము ఆమె యీ సమస్యకు పట్టుదలతో పోరాడునని మొదలము కలంకము. కాని ఆమె అట్లుచేయక యీ సమస్యను తరచుచుండుటకు స్థానిక శాసనసభలకు బాధ్యతనిచ్చిన బాగుండునని వాదించు అభిప్రాయము అభిప్రాయముతో యీమె

పీఠమున వివిధ. ఈ విషయమున కేసే, పటేలు, కాతా, గార్ల వారు ప్రాసంగికముగా చేయించుచున్నది. బీసెంటుగారి యీ వైఖరి స్త్రీ స్వాతంత్ర్య సమస్యను గూర్చి చాల అపాయము గలది చేసినది చెప్పవచ్చును. బీసెంటుగారు కమిటీ విచారణలో సహజము, మేజర్ బిరమ్మ బిగ్గోగారు ఈ విషయమును ఆడిగిన ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు స్థానిక శాసన సభలకు యీ అభిప్రాయము నివ్వమని బీసెంటుగారు చెప్పియున్నారు. బీసెంటుగారు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమునకు ఇంగ్లాండులో పనిచేసినది కాని ఆమె అభిప్రాయములు కాంగ్రెసు ఆశయములకు వ్యతిరేకముగానున్నవి (కాంగ్రెసువారు శాసనమున కే స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును చేర్చుటకు వాదించియుంటిని) మా వాదన. పార్లమెంటులో జరిగిన చర్చలో యీ సభల నిరాకరింక బీసెంటుగారు కాంగ్రెసు కార్యదర్శి గారెంతవరకును బాధ్యులుగాను. ఇక రిసల్యుషన్లకు ఆమెయొక వైఖరి. అప్పుడు మొదలమున జరిగిన సభలో ఆమెయొక వైఖరి స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమున తాను బలపరచింది గాన కాంగ్రెసువారు అభిప్రాయములకు మాత్రము వ్యతిరేకముగా నుండలేదనియు బీసెంటుగారు చెప్పచున్నది. ఈ విషయమున సంగతి సందర్భములన్నియు నాకు బాగుగా తెలియును. బీసెంటుగారి విషయమున మిగత తెలుపు మాటలు నిజమైనవి కావు. ఇంగ్లాండులో యున్న కాలమున బీసెంటుగారు మాంపేగు గారి చట్టమును బలపరచుటకు ఎంతో అభ్యుత్థులతో నుండియుంటిని. చట్టమును కొంతవరకు యితర అభ్యుత్థులకు బలపరచుట పీఠమున వివిధములను విషయములను చేర్చుట ఆమె ప్రయత్నించినది చెప్పవచ్చును. మాంపేగుగారు 1917 సంవత్సరము ఆగస్టు 20-వ తేదీ ప్రకటించిన సున్న విషయములను కార్యకర్తలకు వెట్టుటకు ఎట్లు ప్రయత్నించుచున్నారనియు కావున మాంపేగుగారికి సహాయము చేయుట కార్యకర్తలకును ఆమె వాదించినది. 1919 సంవత్సరము ఆగస్టు 4-వ తేదీన ఆమెగారి అభ్యుత్థులకు జరిగిన ఇండియా సభలకు ఆమె శాసనమున గల అభిప్రాయము ననుసరించియే నోక ఇచ్చి స్త్రీ స్వాతంత్ర్యము తయారు చేయబడినది. కాంగ్రెసు రాయబారము యీ సభలకు ఆహ్వానించినది యీ స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును బలపరచుటకు తెలిసియుంటిని. అందులకు బీసెంటుగారు కథా కార్యక్రమమును ప్రార్థించుచు సభలో వెట్టి స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును ఉపసాదించినది జరిగినది. ఈ విషయమున జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములన్నియు నాకు నాకు నున్నవి. బీసెంటుగారు కాంగ్రెసు రాయబారమునకు ఏదైనా వ్యతిరేకమును చూపెట్ట లేదని ఆమె వాదించగలదు యీ సేవామెను ప్రశ్నించుచున్నాను. రాయబారము లన్నిటిని సమీక్షన పరిచి వారిలో గల వైఖరి అభిప్రాయములను గూర్చుటకు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును సభలో ప్రకటించెట్లు లేదని ఆమె చెప్పిన చెప్పవచ్చును. కాని యీ సాకు అంత నిజమైనది కాదు. కాంగ్రెసు రాయబారమువారు యితర రాయబారములన్నిటిని సమీక్షనపరిచి అందరికీగూడగా పని చేయుటకు ఎంత ప్రయత్నించినదియు మిగతావారు ఆమెయూ తాను ప్రకటించు మరత్తులమీదనే గాని రాజకీయ దురగూడదని పట్టు పట్టుటయు, బీసెంటుగారు బాగుగా నెగియే యున్నది. ఆమె కాంగ్రెసు యాశయములకు వ్యతిరేకముగా మొదలహరించినది స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును సభలో ప్రకటించెట్టి అంగ్లాండులో కాంగ్రెసు వారిపట్ల నిముఖతను గలదియును ఎటుల ప్రయత్నించినదియు తెలియ గలదు. కాంగ్రెసు రాయబారము, బిటి ము కాంగ్రెసు కమిటీ వారు ఈ యా విషయమున కాంగ్రెసు కమిటీ వారి యొడక బోయినయెడల ఆమె ప్రయత్నము సాగించుండెడితే. అప్పుడు సభా విషయము యొక్క విచారకరముయినది. ఈ సభలందలలో బీసెంటుగారు పీఠమున వివిధములను స్వరాజ్య సమితివారి యావసరముల క్రింద సమావేశపరచినది. ఈ సభలో భారతీయులు అంగ్లాండులో నుండి స్వయంసిద్ధులు మాత్రం స్వాతంత్ర్యమును సాధ్యమైనంత దిగులో పొందుటకు అర్హులై యున్నారని స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమునది. ఈ స్త్రీ స్వాతంత్ర్య బీసెంటుగారు తమయొక్క ప్రకటించినది యుండి. ఆమె యీ స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును ఆమెయొక యుండినది చెప్పవలయు నిజమే కాని యీ విషయము కథనములోని కథనము అంతవరకు చేయి జరిగినదియు బీసెంటుగారు అతి సామర్థ్యముతో మరగు పరచ ప్రయత్నించినది. ఈ సభకు శాసనసభ ఖర్చు ఆమెయొచ్చుచున్నది కావున యీ సభాసమావేశమునకు ఆమెయొక్క రాయబారము చెప్పవచ్చును. అందులకునే ఆమె కాంగ్రెసు రాయబారమును సభకు ఆహ్వానము చేయించినది కాదు. సభాభ్యుత్థులు గా నెన్నుకొన బడిన లాన్సు బర్రె గారు నన్నా సభకు ఆహ్వానించినది. సభలో ప్రవేశ వెట్టబోవు స్త్రీ స్వాతంత్ర్య ప్రతినిధి వారిని పంపమని కోరగా బీసెంటు స్వరాజ్య సమితి కార్యదర్శి నాకోక ప్రతినిధులను. కానిలో సభ వారంగీకరించిన స్త్రీ స్వాతంత్ర్యము కాకుండ 1917 ఆగస్టు 20-వ తేదీ ప్రకటించుకొని విషయముల కార్యకర్తలకు వెట్టుటకు భారత కార్యకర్తలకు ప్రభావ సహాయముగా నున్నదనియు అందులకు దీనికి సభవారు స్వాతంత్ర్యమును గూర్చుచున్నారనియు సభలకు చేయబడినది. (సేవము).

The "Bombay Chronicle" reports that on the 11th April Rai Bahadur Sheth Chiranjilal Bagla was travelling with five ladies and children by the Bombay Delhi down express which left Victoria terminus at 9-45 p. m. The ladies were seated in the second class compartment reserved for ladies. It is stated that at 10-15 p.m. a stalwart European in Military dress whose name transpired later as Captain Butler of the 2nd Jat Regiment, Dehra Dun entered the compartment unceremoniously roused the sleeping ladies and asked them to vacate the compartment at that late hour. The Captain is alleged to have used insulting words. Sheth Chiranjilal arrived on the scene. The Station Master and the guard intervened but to no effect. Finally the ladies and the children had to shift from the compartment.

జూబులు

నెకందరి టీచర్లపట్ల

అయ్యో, యెలమింటిమూలం యుపాధ్యాయులు, యల్. టి. లను ప్రత్యేకముగా తేసి వారి కష్టములను గర్వములను వాటికి సేదించియున్నారు.

నెకందరి గ్రేడుకు సంబంధించిన యుపాధ్యాయులు మాత్రము మానము వహించి యున్నారు.

సవన విద్యాకర్తకులను గురించి చర్చించుటకు, వానాభివృద్ధి లేకుండుటకు సభల త్యాగకర్తలను, మానవత్రిక నొక దానిని స్థాపించుట, విద్యావిషయములను గురించి కరకరముల సచ్చిత్రించుట మాన్యుట కార్యములు సభలను సేదకుటకు అట్టి సభలకు కలదు కాబట్టి, నెకందరి గ్రేడు యుపాధ్యాయులకు సభ నొకటి జరుప యిచ్చుములేదు పార్థింపు చున్నాను వైయద్యేషులతో నేకీభవించు వారందరు ఈ క్రింద వచ్చి అచేసిన వారి వ్రాయ పార్థింపులు.

కావలి. వెంకటరమణరావు.

పితాపురం తాలూకాబోర్డు

ఈ నెల 9 వ తేదీ యాంధ్రప్రదేశ్ పితాపురం వార్డులను క్రింద (వెసిడెంటు కడవికి దీర్ఘాటిక కట్టగానిది నియమించుట..... అని వ్రాసింది. ఇది క్రొత్తగా నీ నెలారంభము నుంచి యేర్పడిన తాలూకా బోర్డుకు చేరను, నీటికి అసభికార (వెసిడెంటు ఎన్నుకొనబడిన) పేతువుచేత నాణన యేర్పడుకలదు, అధికార (వెసిడెంటు దీర్ఘాటిక కట్టరుగానిది నియమించుటకు) సహజము గాని 16 వ తేది యాంధ్రప్రదేశ్ కల (వ్రాయబడిన) (వెసిడెంటు కొమ్మూరి సరళింప రావుగానిది నియమించుటకు) తెలియచుచున్నది. దశవది మాత్రము కొంచము విషయ కవళాశేషిచుచున్నది.

కొ. సరళింప రావుగాని తాకినాడ తాలూకాబోర్డుకు వైసు (వెసిడెంటుగాని) న్నాడు. వీరు పితాపురం తాలూకా బోర్డు తాళేరిని గాగ్గివనానుటగాని. అట్టివారిని తాకినాడబోర్డు వైసు (వెసిడెంటు కడవికి) మాన్యు పితాపురంబోర్డుకు (వెసిడెంటుగా నియమించెద రనుటకు) కారణముమీయూ తెలియదు (వెసిడెంటు కడవికి) కర్మలను అధికారం తెవరును పితాపురం తుని దివిజనులలో తలసయ? అట్లుచుటకు వీరులేదు. పితాపురం ఫిర్యాబు నెన్నుకొనబడిన సభలకు సభ్యులలోను శ్రీ పానుగంటి శ్రీనివాసరావు వరులుగాడు టి. ఎ. శ్రీ గొల్లకోట వెంకటాచార్య వరులుగాడు టి. ఎ. యల్. టి. అను సభ్యులు, పితేమగ కాంగ్రేసు భావనకర్తనించి, గౌరవ మగు సభ్యులను లాన్సెట్ (కాతేను) తప్పకుండు యున్న వారగుటచేతను, పితాపుర నివాసులగుటచేతను, తాలూకా పరిజలందరు వారగు నెరింగినా రగుటచేతను (వెసిడెంటు కడవికి) వైసు పురిలో నెవరైనను నేర్పాటు చేయట కార్యము మనియు తాలూకాకు తేమకరమనియు తాలూకా ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నాను. యేకాగ్రహించే నయినను, సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిన కయినయ్యలలో (వైసు (వెసిడెంటు కడవికి) నియమించుటకు) వీలులేదని యుకొందము. అట్టివో నికరం బారివృత్తు తాలూకా గాగ్గివనానుటయ్యుండి మొగ మెదుట గట్టి సద్దమనోరి బ్రాకాగించుచుండ కాకానాధపుర వానులకు క్రికొమ్మూరి సరళింప రావుగానిలతో (వెసిడెంటుగా నియమించబడుట కెలియబడుచు, అయిదుపురవనగా క్రికాకలంపు లేవగిరిపుర పురులుగాడు టి. ఎ. బారివృత్తు పితాపురం, శ్రీచెలికాని భర్తారావుగాని బారివృత్తు తిరాగడ అయియున్నాడు. వీరియ్యరు మున్నందు కామనిర్మాణ సభకు సభ్యులుగా గూడనెన్నుకొనబడుటకు సద్దమనియు తాలూకా బోర్డు తెలుసుకొందురు గాక.

కల్లూరి వెంకటసుబ్బారావు

బాగియివాసరము, కొవ్వూరు

ఈనెల 18వ తేది సాయంత్రము సాంఘిక సేవాసమితి కడవికి ఒక బహిరంగ సారసభ క్రియత అనునది నెకట్రావయ్య కడవికి టి. ఎ. గారి యాజమాన్యమున జరిగినది.

క్రియత చిలుకూరి పరధద్రావుగాని తాలూకాను మును సంగ్రహముగ జరిగింది యాకానము భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యములకు సహిత మహోభసమనియు వారి స్పటికాని నిర్మల రాజధర్మ కర్తకదాయకమనియు యాధ

మందు వాడు మామిన కౌర్యధాత్యములకు వింతయైన పారి తోషికమనియు వచించి యాగ్రింది తీర్మానమును ఉపసా దించింది.

తాలూకా ననుమ రద్దగునంతవరకు తేకలులో కాంతి గణగదనియు దృఢముగా నమ్ముచు ఈకానమును పులి వారముచే నెను బిల్లును సాధ్యమైనంతవరకు వ్రాతేకట్టుటకు ఈ సారసభ వారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కోరు చున్నార" పిదప క్రియత చె. మంత్యేకర్తగాని కానిధత్ సమస్య భారతీయుల కెంతపూర్వమువయినదియు, అయ్యది న్యాయముక్తముగ తరిష్కరింపబడనిచో సర్వవిధముల క్రమ చెందియున్న హిందూతేజునకు తిరిగి, అనేక యిక్కట్లులు సంభవించు నని తెలిపి ఈ క్రింది తీర్మానము నుపహించింది. కిలాభత్ గమస్య, హైందవ మహమ్మదీయుల న్యాయపు కోర్కె ననుసరించియు, శ్రీసార్వభౌము ని మం క్రు లు ఇది వరలో ఇచ్చిన అధికారప్రధానముల ననుసరించియు, పర్మి రింపబడునని నమ్ముచు మహమ్మదీ గాభి ప్రాయమునకు నుమ ఖయగ వైసమస్య పరిణమించుటకు వారు (మహమ్మదీయులు) తేయు సర్వోన్నతమ ప్రయత్నములందును పాల్గొనుట హిందువులందు భయమనియు దృఢముగా ఈ సభవారు కర్తవీనించు చున్నార" (వీరుచూడ్ ఇబ్రహీం సాహేబుగాని కలిసా పీతపు కవి కలహరియ్య, నీకరణమున మహమ్మదీయుల భర్త మను గూర్చియు నించుక ముచ్చటించి పిదప అగ్రానసాధి పులు "జలివాన్ వాలాబ్ గంగు మాత్యగానింపబడిన నిరక రాధుల గూర్చి తమ సాంఘాతిని గంపరచుచు, స్మారక ములు పితేమగా నిజుదల యగుచుండును. కాని యీ నెల విన్నామునకు భారతీయు తెల్లను ఉదారముగ విరాళముల నివ్వ కలవని ఈ సభవారు కోరుచున్నార" అను తీర్మానము నుప సాదించింది. అంత్యమును అన్యములు ఇత్యాగ్రహ మాత్రముల నించుక శస్త్రీకరించి, ఇట్లు చెప్పింది -- "జలివాన్ వాలాబ్ గంగు, మన మృదయునకుం దెల్లవృత్తు, పవిత్రమై బరగు గాక. భగవదంకా సంభూతుడగు, గంధి మహాత్ముని యాజ మాన్యము క్రింద హిందువులు, ముసల్ మనులు, క్రైస్తవులు ఒక్క కలంపుతోడ, నొక్క శిల్పముగా తోడ, ఒక్క ఆలి, ఒక్క దమ్మతోడ, పౌరకీర్త్య సమరమున, సక్రమ మగు భారతదేశ, భారతస్వాతంత్ర్యమున సాధించ యెత్తిం చెదరు గాక! ప్రజేశ్వరుడు తోడ్పడుగాక" యు పాచ్చ రించింది. "పండితమార" భ్యుతలతో సభ చూగినది.

ఒక పితేభిరి.

కృష్ణామండల విభజనము.

అయ్యో, కొలదిదినముల క్రిందకు నేలూపట్టణములోని, వర్తకములు, తమదానములను, గట్టికై వి కృష్ణామండల కర ప్రాపియగు శ్రీ మారుదోరగానిని దర్శించియును వారాయ సతో మారు మండలపుభావ సగరమును మా గ్రామము నేయ మునుమనియు అట్లు గావించినయెడల వార్షిక విషయము లలో నూడె దాను విశేషమగు కష్టమును బొందవలసివచ్చు ననియు, తమకా బరమును బ్రసాదించువరకును దమ యొగ క్షణ తెరువమనియు విన్నవించుకొనియు తెలియుచున్నది. వీరి సత్యాగ్రహ క్రియను నింకగమన్ను కొలదిదినముల క్రింద నీవీ విలూరు పురవాసియగు క్రి నత్తా తేకయ్యగాని వాగ్గి సేనలుల ఏగాగ్గియు వైసను కోసినందమాత్రమున పెద్దపట్టణ ముగ తేకలుకు వెర్రికాద! అట్లయిన ప్రితి విన్నయునును బట్టణముగా నెన్నుకొన్నాను. ఏలూరు కర్తక కిలామయిని కిదివరకులేని క్రిత యాధోపద్రవము లిప్పుడు తమ పత్ర సమును మండల ముఖ్య సగరముగ తేయనిచో నేమి సంభవించునో యూహించుక జాలకున్నారము. ఏలూరు కర్తక రక్తు ము అదారభావముతో నీ మండలపుభావ సగర నిర్మయ విషయమునుగూర్చి యాచించినచో శ్రీ మారుదోరగాని నమ క్షమన బా మిట్టి కోరికను గోరియుండరని మే యూహించు చున్నారము. ఎందుచేతనగా గ్రాత్తగ నేపట్టణంబోవు చున్న మారన కృష్ణామండలములోని తిరుగు, సర్పపురము, భీమవరము, తాడేపల్లిగూడెము, పోలవరము, ఏలూరుతాలూకా లలోని మండలకొలది గాగ్గియును అంతటి అక్షులకొలది ప్రి జను ప్రిత్యేక మొక యేలూరు పట్టణములోని కర్తకుల లాభ ముకొలదు కాకస్వయంబుల సార్థిక రాజకీయ కష్టవరంధర లకు తక్కువలకు కావలసినతేనా? ఒకనేర తాత్కాలిక లా భముల నోటిరిండిటినిబట్టి పారవాయన దొరకనముగా నేయ డనే ముఖ్యపట్టణముగా (కీయ నిర్ణయించియెడల, వాడట్లే కించిన కృష్ణామండల విభజనము నిర్ధకముగాని బలిమించు

నడుటలో నెంతమాత్రమును సందియులేదు. ఎందుచేతనగా బరిపాలనా సౌకర్యము కొలపను, ప్రికా సౌఖ్యము కొల పను దొరకనమువారు మండల విభజనమును నేయు నెడల మారన కృష్ణామండల ముఖ్య పట్టణముగ నిదనవోలును నేయు టయే సర్వ విధముల శ్రేయశక్రము. అట్లుగానినాడు పోల వరము తాలూకావారివ్యక్తు రాజయహేందవరమును కాకినా డయు బోవుచున్న యొర కష్టమో, అప్పుడు ఏలూరు రమ్మవన సంత కష్టమే. తక్కిన తాలూకాల వారివ్యక్తు బందరుపోవు చున్నకృష్ణామండల విభజనముచేత అప్పుడు ఏలూరుకు రావలసివచ్చినట్టి యిడురుల నే గునుకవలసి వచ్చును. ఇకవై పెచ్చు దొరకనమువారియొక్కయు మండల ప్రికానమువా మయొక్కయు, యాడేకలులు నెలవేర్కపోగా దొరకనము వారికి లక్షలకొలది పన్నులను జెల్లించుచున్న కృష్ణీయుల కష్ట వరంధర లెప్పటి యట్లే యుండగా మారనముగా నేర్పరుసం బోవు మండలపుభావోద్వోగీయులకును వారి తరివారజర ములకును, జీవములకొలపను, నిరక కర్మలకొలప నేపేట లక్షలకొలది భనమును వృధా చేయవలసి వచ్చును. మండల కార్యాలయముల దాదాపుగా కర్మవెట్టుకన్న తలొమ్మిది లక్షల రూప్యములు నడయోగ విహీనులగును. సాధారణ ముగా మన వర్తము నుఖముకంటె లాభము నెక్కువగా నభిలషించుచుండెరు అందువలన పురపాలకుభ్యము మున్నగు విషయములకంటె తమ గాగ్గియును బహు జనాశీర్షములగు నుండుటకు గోరుచుండురు. అందువలన వారి వాణిజ్య ద్రిక్ట్య మును విశేషముగా విడుదల యగుచుండును. కాని యీ నెల 9 వ తేదీ యాంధ్రప్రదేశ్ కృష్ణామండల విభజనము అను కీర్తికక్రింద నేలూరుపట్టణమును గూర్చియు, తేకట్టణమునును వడుచున్న యిడుమలనుగూర్చియు, దర్మపురవాసిదే కర్తకము లయియున్న ప్రియదయవిదారములకు వర్త సములక, జరివినప్ప డు, ప్రతివారును గంట తిక్కిపెట్టుచుండు. చదువరులయొ, దొరకనము వాయు ఆ వ్యాసమును పరిశీలించెదరని నమ్ము చున్నాను.

నిదనవోలు మండల ముఖ్యస్థానముగా నుండినచో మండల వాస్తవ్యుల కెంత సౌఖ్యా జనముగా నుండునో యీ వ్యాక లేఖయే సహేతుకముగా నిరూపించి యుండెను. వ్యాక విస్తర భీతిచే వానిని నుదవారించ మానితిమి. ఏలూరు పుర వాసియై యొక్కడి యకాలోగ్య స్థితులను, గష్టములను బ్రత్యక్ష ముగా నుపరిచించు చున్న యా కర్తక నిరూపించిన కారణ ములనా దొరకనమువారును, మండలవాసులును, బరమ ప్రా మాన్యములగు స్వీకరించెదరమున్నది. కాబట్టి మండలవాసుల శ్రేయస్సు కొలకు, దొరకనమువారి యాకాలోగ్య సౌఖ్యము కొలకు, పరిపాలనా సౌకర్యము కొలకు, తుదకు యేలూరు పురవాసుల యాకాలోగ్య రక్షణాధ్యయించు తూర్పు కృష్ణా మండలమునకు నిదనవోలు గాగ్గియును సమాప్త విభజన యొగ్యయినదని ప్రదోతనము వారికి విన్నవించు కొనుచు, స్వాధీనపరత్వముతో దమపట్టణమును మరంత జనసంక్షేపము గావించుకొని, భూలోక, సరకముగా తేకగొనవలకు యే లూరు పోలకుతో మనవి చేయుచున్నారము.

నిదనవోలు వేగటరావు.

సంయుక్త కార్యదర్శి, తిరుగుతాలూకా సంఘము.

మాదిరెడ్డి శ్రీవేంకటేశ్వరరావుగాడుగారు:—రాజ మహేంద్రవర పురపాలకసంఘమునకు చాలకాలము చేర్చుక నుండిరనియు, పెళ్ళివర్షములు ముసినటులు కష్టస్థితులగు నుండి స్థానికపరిపాలనా సమస్యలనుంచి విశేషపరిష్కారమును బడసిరినియు, ప్రజల సౌకర్యాగ్గి పోషింపవలసినయొ; వాకప్పటిగు గలవారియు, ఉదారభావ స్వరూపులనియు అం టుచే గోవాకరిజిల్లా వోలుమును మారన కాననసభా సభ్యునిక ఈయనను ఎన్నుకొనిన లాభకరముగ నుండునని దాక్తురు తే కే. రావుగాడు వ్రాయుచున్నాడు.

కలకత్తాలో శ్రీజలకొరకు క్రడర్పించబడు నీసమాధిలి ములకు తరికిరించి, తరికిరింపటకు గర్వించు గాని ఒకతరికిలినా కంఠమును నిలుమించి అందులో కలకత్తా పోలీసుగ్రహవనను ఛార్లుగానిది అధ్యక్షులుగాను, హెచ్. ఫాత్రాపు గా, వాట్సునస్మిత్తు మెజన ఇ పి. రెయండు డి. యస్. సి. యం. సి. భువన్ బహద్దూర్ గా, డల్లి యు హెచ్. ఫిలిప్సు, మిస్సె లి నెకల్స్ ప్రెడెంటు (బోర్డు, గా) అబ్దుల్ హిం. దీర్ఘాటి పోలీసు కమిషనరుగాగ్గ ను సభ్యులుగాను నియమించిరి. వీరు అధ్యక్షులు లేకుండగా ఒక సంతకస్వరమువరకు తనిచేయదురు.

గుంటూరు జనానా హాస్పిటల్ వార్షికోత్సవము

శ్రీ బ్రహ్మచారి దొరసానిగారు ముఖ్యుని సందర్శనలకు బూర్గుల మురారీశాస్త్రిగారుండి వచ్చి గుంటూరు శ్రీ లక్ష్మీ వైద్యమండల శాస్త్రాధిపతి శ్రీమహాగ నాథుల నయనాంధ్ర జేతనం దుర్భిక్షమగు శ్రీ వైద్యుల నెలకొల్పి. ఈ కారణమున వైద్యుల నేను పాతకాల కోరికగాని పరిధాన విధానములను శ్రీ వైద్యులయినందు నా పిం చిని 6-4-20 తేదీన పంచుచే పాతకాలయొక్క పరిధాన పా ర్శిల్పన వర్తక జనత్రయము జరిగినది. మోచ. శిక్షి దొరసానిగారి గౌరవమునకు సభ ప్రారంభమయ్యెను. రికరెండు కేసుల మీద దొరసాని ప్రార్థించి. నన్ను సుధామధ్యక్షురాలగు రి. హాస్పిటల్ మిస్ట్రీగారు పాత కాలయొక్క పార్శిలవర్తక వైద్యునించిరి. వీరకు శ్రీ జగ్గల మిశ్యుగారు కరిగిలయం దుర్భిక్షయిన యంతరీక కట్టు మనకు యోగ్యతాపత్రము నొసగిరి. దాక్షు ఇ. వి. ఉల్పా బి. ఏ. మిశ్యుగారు వైద్యులనుండి మిశ్యులకు సదుపదేశము నొసగుచు వ్యుమధుర వచన రచనతో శ్రీ శ్రీ బ్రహ్మచారి గారినించిరి. శ్రీ జగ్గల దొరసానిగారు ముఖ్యులయమయొక్క యేకవిశేషవర్తక వర్తకు గుర్తీర వాక్యముల నుత్తరించిరి. ఆమె యంతకాగ్యములలోని కొన్ని భాగములను ఈ క్రింద నిచ్చుచున్నాము.

శ్రీ వైద్యుల వైద్య విజ్ఞానియూ ముఖ్యుల వైద్యుల వైద్యుల సమయమున కాక్ 1897 సంవత్సరమున నీ వై ద్యులయము తెనవలసినది. 1919 వ సంవత్సరమునకు, ఇది జరిగియున్న వర్తకము నీ యంతరీకాల శ్రీమోచియోగ మయ్యెనని చెప్పవచ్చును. ఈ కాలమున వచ్చు జరిగిన వనిని శంకరానుగ వివరించెను. ఈ వైద్యులయమున 18722 వారీమముల విశిష్ట నొందిరి.

ఇందు యూరపుఖండవాసులు 266, యూరేషియను 198, హైందవ క్రైస్తవులు 5408; బ్రాహ్మణులు 8854, వైశ్యులు 1066, కూడలు 6280, మహమ్మదీయులు 751, విశ్వకర్మావైద్యులు పాశ్చాతీయల తంతులు మున్నగు వివిధ వారులు 1404 ఇచ్చు నావధాన గానించిరి. వీరిలో 10700 హిందువులు; నూటికి 18 మంది బ్రాహ్మణులు; 28½ హైందవ క్రైస్తవులు, నూటికి 55 మంది వైద్యులనందిరి.

ప్రకటనమున నీ వైద్యులయము నేలకు మంచము లంచుట కనుగునులు గట్టితిమి. కాలకమున మట్టి కొన్ని భవముల నిర్మించుటకు శ్రమించిన నూరు మంచ ముల కేవలము గలదు. మొదటి యెడవత్సరములలో మొత్త మమీద 8088 మందియు దుది యెడవత్సరములలో 8890 మందియు జీవకోసమిదిరి. మొదటివత్సరమున గత సంవత్సర మున బోల్చియైన నిట్లుండును.

	1919	1899
రోగుల సంఖ్య	172	1424
శరణువ దినము	12.27	71
జననములు	27	254

1919 వీర ముఖ్యులనులలో 489 మంది వైద్యులొన బడిరి. మొత్తమున ముఖ్యులకు 87 చొప్పున దినమునకు మొత్తము 114 రు. 110 జనములు జరిగినది. క్రియా మాపమున నిందు జరుగు వార్తములు ప్రతిభములు. జ్ఞానభ విధానము శ్రీమద్విధానము ప్రకటనమును పిల్లలయంద్యము కాస్త్రావధానమున నిమిషమున్నది. పిల్లలకు ముఖ్యము నేము భాగము నిందుగనుండుండుట యగును. ప్రాయ క ముగ నదా పిక్కులను మునున. చరమ మునత్రయమున నే ము ముఖ్యమున పిల్లలలో 9 మందిని మోకాత్తివేసి. ఈ పిల్లలలో నొకరి నొక క్రైస్తవములకు వెంచుకొనుటకు బుచ్చుకొనెను. కిరిని చీరాలలో దాక్షు శ్రీ దొరసాని గా రేర్పరచిన భుషావదాలమునకు బంపితిమి. అం దు ముఖ్యుల మాయాస్మరియంతే జనమందిరి. ఒక కిరుపు బ్రా హ్మణవిభవకును, రెండవది మహమ్మదీయ విశ్వకర్మను మూ దవది కూడ ఒకర భర్తృత్వము జన్మించెను. పిల్లలయంద్య కాలమై నొక ముంతస్తు నిర్మించవలసిన యంతరీక గలదు.

శ్రీమద్విద్య యీ ముఖ్యులయమున దత్తువధాన మునం దుండలేదు. దాక్షు వుత్తరసానిగారి వైద్యు

మున సుక్రమాభివృద్ధిరంది యుచ్చుపాతము శాస్త్రమిదిగి. గర్భ ములను పండితి కానించిన విశిష్ట నీ 1919 వ సంవత్సరమున 24 అందమున మిక్కిలి దుష్కరములైనది. మన శ్రీమత్త ము ద్యాకారము పాశ్చాత్యజేతనమున వానితో దులదాగుచు న్నది. హాస్పిటల్ మిశ్యుగారి యావత్తములంద వచ్చటి నర్తము శ్రీమయ్యయందు దత్తికాన క్రింగాంచిరి. అందులకు నా ముఖ్యులయములై యధాగిరి నదా సంసిద్ధము చేయ బడి యందుకు నిశ్చయము గలవారై వైద్యులనుల రిక దృష్టివంతకు జీతాన్ని విధానమునకు శ్రీమత్తముల కనకా శేష గలగుచున్నది. ఈ ముఖ్యులయమున మహంగముల గ నిచ్చుట గుంటూరునకు దొక యావధకాళ కలను. అందు వారమున కైదుపూటలు మందు లొసంగబడును. తె నా రి యం వింకోటిగలదు. అందు వారమునకు రెండుపూటలు రో గులు కరారుండుండురు. గుంటూరునందలి యావధ కాలలో గలింపిన యందులయొక్క వర్తకములలో 1,49,788 మంది రోగులకు ముఖ్యము నే జరిపిసది. తెనాలిలో 1916 మొదలు 5872 రు విశిష్ట గాంచిరి. 1919 సంవత్సరములో నీ యావధకాలావధమున 9518 మందికి ముఖ్యము చేత బడినది. ఆరోగులు 80,989 పాతము జ్ఞానభావకు వచ్చి యుండిరి. తెనాలిలో నీ యావధకాల వెనుగుచున్నది. పాత కాలావధమునం దీ ముఖ్యము జరుగుచున్నది. ఈ భవ ములలో గానించుటకుండిన కరోవకార కార్యముల కగు చుండిన వ్యయమునూర్చియే నేను మీ కుప్పిరి ప్ర స రిం ది చేతు నమట్టితిని. ఈ 21 వత్సరములలో నీ ముఖ్యులయ మున సదుపాతమున కర్మ 8,80,338 రూప్యములు. జ్ఞానభ ముల విశేషములకు భక్తులకులకు ఇయవన వములు.

57,805	రూప్యము లభించినది.
94,788	రూప్యములు ఆరువత్రించి ముఖ్యము చే యించుకొన్నవారిలకు వములు.
81,827	రూప్యములు అభిముగోగుల (యందుకు పట్టుకొని వైద్యులకు)
18, 851	విన్నానువత్రి రోగులకు వములు

1,89,982 రూప్యములు మొత్తముమీద రోగుల కను ములక్రింద వములైనది. మిగిలిన 1,88,051 రూప్యములు మి మనువాని భక్తులయొక్కది. ఇందులకు వేరీక వేరునూ టికి 86½ మరునకచ్చి మొత్తములో బ్రహ్మలకు వములు కచ్చిసది. వీరికి భక్తులయను మందులక్రిందవమున జేప్పవో నూటికి 52 చొప్పున వములైనది. వ్యయము నూ టికి 47 చొప్పున మిమనువాన దచ్చిసది. మనము రోగులయన్ని శ్యయంపావ కావత్తము బ్రహ్మకావత్తము కాలమారముగలదు. నామిశ్రవత్తమున నొక దొరసానిగారు 1888 వత్స రంమున చీవాతేతనముతో వచ్చుట నొక వైద్య ముఖ్యులయ ములకు స్థాపించెను ఆవైద్యులయము శ్రీమత్తమునకు వరుట యేగాక దానిరావతినుండి యావోరసానిగారు ముఖ్యులకుల రూపావధమున బోలకార కార్యములను మిమనువరము మనకు గానుక కా ముచ్చించగలిగె. వైద్యుల కుములకుఁ జీవాతేతనము లభ్యువారై భవనము మొదలైనది.

లక్ష్మీపంతులయకు వర్తమని, లేక, కర్నూరు భార్యకు ముఖ్యశ్రీమత్త విశిష్టగానించుటకు వైద్యుల మున్నగు శ్రీమత్త ములనైదు వందల మొదలు వేల రూప్యములవరకు వచ్చటి దాక్షులకు పుచ్చుకొనుచుండు నావేతే యచ్చుట 75 లేక 100 రూప్యములకే ముఖ్యశ్రీమత్త విశిష్టం జేతులయను. ఆమె రికామున్నగు జేతులలో నిట్టిభవనంపత్రికలవారిట్టి విశిష్ట గానించిన 1,00,0-5,000 రూప్యములవరకు మేమేపుచ్చుకొన గను. నమవపత్రికలవారిని, లక్ష్మీకుంతులకు వీరవీరిని బరి దటింపి మేము వైద్యులు నేయునెటల హిందూ శేషమున వ్రా న్యునిటికె చెప్పుటలో బ్రాణానివారయగుచును. పొందిన యంతకారమునకు దగినభవనముగల వారివేతు దగు చం దానొసంగుచుండు యగుట మిక్కిలి కష్టమైనదియే య గును. కాని భవనంతులకు వీరవారిలో నమముల జాదరలసిన యెడలనేజీవనకై శాస్త్రీయములను భారపోయుటంపై ముఖ్యశ్రీమత్త వైద్యులయ యచ్చటి వీరవాండ్రు వర్తం దుటకయి పాటుకడుటయే శ్రేయము. నా యూదుల కపార్లముల గల్పించుటకు ముఖ్యులకుల యుచ్చటి కడవెండు రోగులలో బెక్కింపు శక్తివంతములకు బద్ధిపూర్వమున నే యావధములొక దగుచుండులనిచ్చెదరు. ఒక్కొక్కప్పుడు శక్తిమిందిన చందాలయొడ నిచ్చెదరు. కడువీరకాలముగ నుండు రోగులు నమచ్చిండు చందాలలోఁ గొంతభాగము వర్తవత్తము వారికి దిగి యచ్చివేయు చం

దును. కాని భవనంతులకు, కలకాతకు న్యుజ్జిరి (శిక్షుల ములేయే విశేషవిధానముల నిట్టి వైద్యులకుల కిచ్చుకాగ్యక మింకను గావలయును. ఈజేతులకు గల జమియాకారుల విమ యమ నేనివద జ్ఞియోగమును గాంచుటయే. అట్టివారిలోఁ గొందరు వమాజోదార్య శ్యుగముచే నొసగుచు నేయుండిరి. విశేషభవమున వెచ్చించి జేవలయుము, సరములు, నూకు లు మున్నగు శిష్టభర్తకార్యముల నొసరించువారి విమయము నుద్ధాటించుచుండిరి.

అమెరికాజేతులకు దిక్కుపదిశ్రమచారమునందున్న విమయములం బరికించుటంబట్టి గు, వైద్యులకెక్కింపుకొ విధ మగు వాద్యముచే వీడించుటకుండి కల్పవారణార్థమై మాసవములంగిరియు విధులవనొంపులకు మందులంబట్టి యు గతవత్సర క్షీణము క్షతరాశిలందీసి గుటింపియద నీశ్యులకాలమున 615 గురు రోగులు నిర్వాణులైరి మాయొద్ద కేరెంధిరి. అందు 68 బ్రాహ్మణశ్రీయు, ఈ గుంటూరు పుర మునదే ఈ వాద్యమున దీవాత్యగమునందిన వారి నెఱుం గుదును.

రోలందవత్సరముల క్రిందటి పల్నాకునం దొక కాత్త ఱ్టు కొమరిక వెక్కింపు కాత్త వశిశ్యులయములకు అని చేసి కుదకొక గొప్ప విమయము గుంట్టుకు చే నొడింబ ము మా న ముం బొందినది. ఇందరుక నేను మాచ్చటిం చుచుండిన ఈచుద్యాదిక మేక ని వత్తివవిమయ ముత్తావధములకు బరిమింపిసది. ఆరునో ద్భుత వదార్తము వెక్కి విమయముల కడయోగవమును. అందీబ్యాది కదిరివ్యావధము. ఆపవార్తముచేక 'రేషియము' అవ్యాధిచేక. 'గర్భకణము' 'రేషియము' గర్భకణ కల్పిత యమబాధా నివారణమును మూర్తిమే జేయగలిగెడి. తదితర ముల కనుక రాగ మనుకొనినను దాని యోగ్యతాభివ్యక్త కే యొక్కకార్య మేదాము. అని యొక మహాపురుషుడు వ్యాఖ య్యెను. కాని రేషియములకు నిక ననేవాద్యక కార్యములు నెఱవేరుచున్నది. శ్రీమద్విధానమునకుం దు విక్రమ జటి యు, మటి యేనిభవమునైక వెక్కిరి కలుగుట కనకాశేష లేనట్టియు, వేకువేల గర్భవర్తనముల శ్యుభవదినది; శ్యుభ పరచుచున్నది; అనేక వేలమంది కనామములకు నమమా ర్చన యీ మహాద్భుత వదార్తమున కొనియించుటకు వలయు ద్రవ్యములేని కారణమున దుగ్గజలలో మీ జమ్యువదురదని చెప్పవలసినదై నెడల వట్టి వైద్యుల మరచులెట్టి కుతావ మునకు బాత్రములకు మీయూహించెదరు గాక!

గర్భశ్రవణ మునెమియో మీరెండుగురురా? యని నాకాశ్యోమ వొడయుచున్నది. అది యావరించిన వెనుక వెక్కిరి వెక్కిరిగ మాంసమున దినుచు లోనికె (బ్రాహ్మణులవ్వు నా తీరమైన బాధకు గలిగించుచు దాని బారింతులనవారి శత్రువుల నెల్ల వారిచి నిట్టిభవనంగానించి యంతర ముఖం బున బవక్రాయున. మీలో ననేకులకు దీనివిమయమేమియు తెలియదయే వావ్యకముమీద రికను గా నివ్యాధిమోదా రులకు యాంధ్రప్రదేశ్ నావంతువార్తమై వది ము నేను నేల విలు వగుల రేషియము గొని వైద్యులయమునంబు గర్భశ్రవణ బాధకుల కాశ్యకాశ్యులకుం బ్రాణులయొడదు. అహో! కను నేను నేలరిక బెర్తముత్తము కానించెదరు కావో! మీ శిరిరవిమయమైచో నిట్లుకొనియెదరా? అనుకొనరు.

అమెరికా జేతులకు వీ కాలమున విద్యుచ్చక్తియు, యెక్కిరేయును, రేషియము, లేక యాదులప్రిని గంట్టికో, బాదవారైనచుండెను. అట్టివైద్యులయము వర్తముల నిర్వ కము వరును. మనమునుపుంకున మూత మట్టి భుగిర మూత్య ములకు జంప నిచ్చుగింతుమా?

గతవత్సర కార్యవివరములను నేను పొల్పానలేదు. ఈ భార మునకు జనత్రయముగ నిర్వహించిన పుష్ప, పాకో, కాక్త రులకును, అవచార విద్యావ్యక్తులకును జక్కగఁ గలపిన పాను, హావచాన్ మిశ్యుగార్లకును, కరిగ్గ మురుత్తయై వన వర్తములకు వివాళివందముల మొదలకులెచ్చుచు హాధుటికము, హూవ్యాములకు విద్యుల నమము వాని మిక్కిలి వర్తకతోడను, విద్యానముతోడను అనిచేడి నేకొలది కనుకావనంబుల వీరకల వట్టియు గావనగల యీవైద్యులకుల వీరే జమ్యువధుల వడించిరి.

వీ ముఖ్యులకు వర్తములకా పక్షమునకొనిన మందు లకు ముగ్గమే గాక వరోక వాద్యమై తానునిర్మించిన సుక్రము నకు వవీకముగ నుండులలోకి భవము వెచ్చించితిని నావకును గట్టింపించుటకు, శ్రీరామాంధ్రప్రదేశ్ భవము కాత్త బనా ద్దకు జమిందాడు గారు ప్రోత్సహించు.

క్రాన్ కాఫీ గింజలు

నీలగిరిలో వత్సత్తి

నీలగిరిలో వత్సత్తి ప్రారంభమైనది. క్రాన్ కాఫీ గింజలు మేలైన వర్షమువల్ల మంచి ఫలితమును సాధించినది. వత్సత్తి ప్రారంభమైనది. క్రాన్ కాఫీ గింజలు మేలైన వర్షమువల్ల మంచి ఫలితమును సాధించినది.

నీలగిరిలో వత్సత్తి ప్రారంభమైనది. క్రాన్ కాఫీ గింజలు మేలైన వర్షమువల్ల మంచి ఫలితమును సాధించినది. వత్సత్తి ప్రారంభమైనది. క్రాన్ కాఫీ గింజలు మేలైన వర్షమువల్ల మంచి ఫలితమును సాధించినది.

2500, బహుమతులయొక్క వివరము.

Table with 2 columns: 1-వ వత్సత్తి యొక్క, 2-వ వత్సత్తి యొక్క. It lists various coffee grades and their corresponding prices.

(215)

క్రాన్ కాఫీ కంపెనీ, మేటపాలయం.

Crown Coffee Company. Mettupalaiyam. (S.I.Ry.)

దంత చూరము

నెల దర్శి 1-3 0-2.0 12-8 యా 1-4.0

1. ఈ దంతచూరములో ముఖ్యముగా ముఖమున గల దంతములు.

మా తెలుపించు అన్ని నమూనా కింక

మిక్కిలి చురుకుగా వనిచేయును. నెల 0-8.0

నీలగిరిలో వత్సత్తి ప్రారంభమైనది. క్రాన్ కాఫీ గింజలు మేలైన వర్షమువల్ల మంచి ఫలితమును సాధించినది.

నీలగిరిలో వత్సత్తి ప్రారంభమైనది. క్రాన్ కాఫీ గింజలు మేలైన వర్షమువల్ల మంచి ఫలితమును సాధించినది.

నీలగిరిలో వత్సత్తి ప్రారంభమైనది. క్రాన్ కాఫీ గింజలు మేలైన వర్షమువల్ల మంచి ఫలితమును సాధించినది.

సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము

సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము. సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము. సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము.

సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము. సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము. సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము.

సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము. సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము. సావంతుని వనావధి సారసవర్ణము.

సమగ్రము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నములు. బంగారు, వెండి, రత్నములు. బంగారు, వెండి, రత్నములు.

బంగారు, వెండి, రత్నములు. బంగారు, వెండి, రత్నములు. బంగారు, వెండి, రత్నములు.

బంగారు, వెండి, రత్నములు. బంగారు, వెండి, రత్నములు. బంగారు, వెండి, రత్నములు.

మలయ పరశునామము

మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము.

మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము.

మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము.

మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము.

మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము.

మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము.

మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము. మలయ పరశునామము.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల. పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల.

Advertisement for 'Kaminiya' (కామినియా) featuring an illustration of a woman and text describing its benefits for health and skin.